

קונטרס

# דפי עזר

ללימוד שו"ע עם משנה ברורה לפי סדר הלוח "הלכתא דיומא"

■ מחזור שינה אחת ■

כולל בתוכו:

דפי חזרה

דפי ציורים וטבלאות

דפי סיכום

במדבר תשע"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י  
מפעל הלכתא דיומא



דאף בייך אין לחוש ובכוס צר יש להחמיר אף בשאר משקין. והעולם אין נזהרין בזה ולדינא אין לחוש דאין דבוק בדופני הכלי מים כ"כ שיבוא לידי סחיטה אא"כ מנגב בה כלים הרבה דאז קרוב הדבר שיבוא לידי סחיטה בין כלי לכלי ראוי לגער בו שלא יעשה כן, ובסמרטוט המיוחד לכך שאין מקפיד עליו לסוחטו לכו"ע שרי אף לנגב בה כלים הרבה דאם יהיה הסמרטוט לח מצד אחד ע"י הניגוב ינגב בה מצד אחר. ובכוס שהוא צר אין לנגבו אפילו בסמרטוט המיוחד לכך דא"א שלא לבוא לידי סחיטה אבל דבר רחב כגון שנשפך מים על שלחן וספסל לכו"ע מותר לקנחו בדבר שאין מקפיד עליו.

**האם מותר להסתכל במראה בשבת?** אין מסתכלין בשבת במראה של מתכת שהיא חריפה כאיזמל ועשויה לשם כך להסיר בה בחול את הנימין המדולדלין ואפילו אם היא קבועה בכותל אבל מותר להסתכל במראה שאין בה חשש זה אפילו אינה קבועה כגון במראה של זכוכית כעין שלנו וה"ה במראה של מתכות כשאינה עשויה חריפה.

**באיזה חוטין אסור לאשה לצאת בהם בשבת?** לא תצא אשה בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן ולא ברצועות שבראשה ואפילו זקנה ובתולה לא תצא מפני שצריכה להסירם בשעת טבילה חיישינן שמא תוליכם ד' אמות ברשות הרבים, ודוקא בדברים קטנים כאלו הוא דחיישינן אבל דברים שהם עיקר מלבושים לא חיישינן להכי דבודאי תלבשם אחר הטבילה, ואם הם קלועות בשערה מותר ויש מי שאוסר, ואם הם מעשה אריגה מותר שא"צ להסירם בשעת טבילה ודוקא כשמעשה אריגה היו חלולים. ובלבד שלא יהיו מטונפות או מוזהבים דאז מסירן כדי שלא יתנפו במים.

**האם מותר לאשה לצאת במחט המעמדת קישוריה או להתקשט?** לא תצא במחט נקובה אפילו כשהיא תחובה בכגדה ואם יצאה חייבת ואפילו מעמדת בה קישוריה ותוחבת המחט בצעיף או סוגרת בה מפתחי חלוקה. ושאינה נקובה אם מעמדת בה קישוריה מותר לצאת בו. וי"א דדוקא כשהמחט אינו עשוי להתקשט בו אבל אם עשוי להתקשט בה כגון שראשה אחד עב ועשוי כעין תכשיט אסור מדרבנן להעמיד בה הקישורים וי"א דבכל גווני שרי וכ"ש מחט שאינה נקובה שלנו אף שראשה אחד עב אין עשוי כעין תכשיט כ"כ ואפשר דלכו"ע שרי ובודאי יש לסמוך להקל להעמיד בה הקישורים. ואם אינה מעמדת בה קישוריה אסור לצאת בה כשהיא תחובה בצעיפה או בכגדה אפילו אם היא מתקשטת בה כגון שראשה עב ועשוי כעין תכשיט וכ"ש דאם אינו עשוי כעין תכשיט דנחשב משא וחייבת חטאת. וכזה שאינו עשוי כעין תכשיט אפילו אם צריכה לה המחט לאיזה צורך שיהיה כגון לחלוק בה שערה וכיוצא בהן מ"מ הרי הוא משוי גמור ואסור.

**מנעל האם מותר לשכשכו או לכבסו? מותר ליתן מים ע"ג מנעל לשכשכו אבל לכבסו כדרך המכבסים שמשפסף צדו זה על זה אסור, וסתם כיבוס במנעל אפילו איסורא ליכא וי"א דאיסורא איכא אפילו בכיבוס בעלמא ואינו מותר רק בשכשוך בלבד אך בכלי עץ לכו"ע אין בו שום חשש כיבוס.**

**בגד האם מותר לשכשכו או לכבסו? בגד שיש עליו לכלוך אפילו רוק בעלמא אסור אפילו לשכשכו ואפילו במים מועטים דזהו כבוסו אלא מקנחו בסמרטוט בקל ולא בדוחק פן יסחוט. ובגד שאין עליו לכלוך מותר לתת עליו מים מועטים ולא מרובים שמא יסחוט ואם הוא דבר שאין מקפיד על מימיו ומניחו כמה זמן עם המים לא גזרינן שמא יסחוט בזה, ואם מכויץ בנתינת המים לכבסו אפילו במים מועטים אסור, ויש אוסרים בכל ענין ומ"מ אם נתינת מים על הבגד הוא דרך לכלוך שרי ויש לחוש לדעה זו להחמיר בשל תורה.**

**באיזה אופן מותר לנגב ידיו בשבת? הרוחץ ידיו טוב לנגבם בכח זו בזו ולהסיר מהם המים כפי יכלתו קודם שיקנחם במפה. וי"א דאין לחוש לזה דלא אמרי' שריית בגד זהו כבוסו בכי האי גוונא דאין זה רק דרך לכלוך וכן נוהגין ודוקא במפה וכיוצא בהן שאין דרך להקפיד על המים הטפוחים אבל לנגב בדבר שדרך להקפיד בחול על מימיו הבלועים בו אסור, ודוקא במים מרובים אבל במים מועטים כמו שמצוי ע"י סיפוג הידים לא חיישינן לסחיטה כלל אבל אם נשפך מים על השלחן וכיוצא בו לכו"ע אסור לקנחו בבגד שמקפיד עליו אם הוא מים מרובים שמא יבוא לידי סחיטה.**

**האם מותר לנגב ידיו בבגד שנתלכלך ע"י תינוק? מותר לנגב ידיו בבגד שהטיל בו תינוק מי רגלים כדי לבטלם שאין זה רק דרך לכלוך בעלמא, אבל כשיש עליו צואה אסור להעבירו אפילו ע"י ניגוב הידים אבל אסור ליתן מים ממש על המי רגלים שבבגד [אבל שבארץ מותר] כדי לבטלם ותוכל להתפלל ולברך וכגון שהמי רגלים מועטים כמו שדרך התינוק להטיל בכגדיו שמעוטף בו ואין נוזל לבגד האם כ"א טיפת דבר מועט וסגי ליה לבטלו בקינוח ידים, ואפילו ליטול ידיו עליהם אף דנעשים שופכים חזו לכיבוס אף דאין מכויץ לכבס ולכן טוב שלא ליקח תינוק בחיקו בשבת אם לא על כר פן ישתין. ובגד שיש בו לכלוך לכו"ע שרייתו זהו כיבוסו וצריך ליזהר שלא לשפוך שום מים לתוך כלי ששרויים בו בגדים לכבסן אם לא שהמי משרה עולים מכבר למעלה על הבגדים וכ"ש שיזהר שלא להטיל בגד למים ולכן הרוחץ תינוק לא ישים בגדיו במים.**

**כוסות וקערות האם מותר לנגבם? אסור לנגב כוס שהיה בו מים או יין במפה משום דאתי לידי סחיטה, ובשאר משקין מותר וי"א**

האם מותר לנגב השלחן ע"י סמרטוט כשנשפך עליו משקין?  
Sponsored By: DollarPhone  
הגב בעצמך...  
זכות הלימוד  
הלבנת דימוא  
כל הזכויות שמורות  
אסור להעתיק מלי רשות  
© מהמחלקת המעלה

# דפי ציונים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שב סעיף ט

עד סימן שג סעיף יא

## י"ח אייר

■ מחזור שינה אחת ■

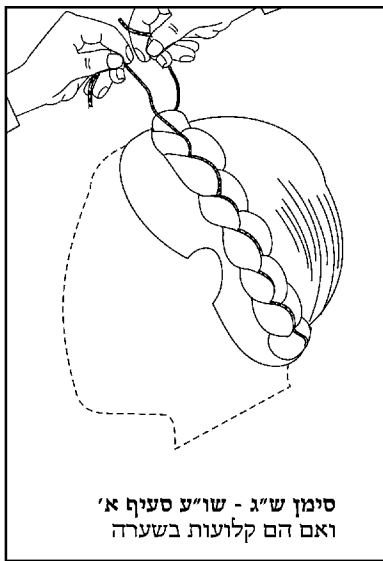
1800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות

ואסור להעתיקם בלי רשות

© מהדורת המסל

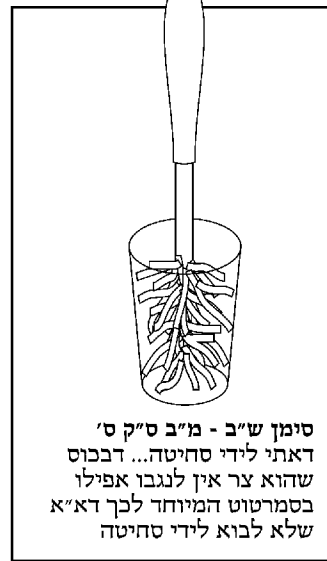


סימן ש"ג - שו"ע סעיף א'  
ואם הם קלועות בשערה

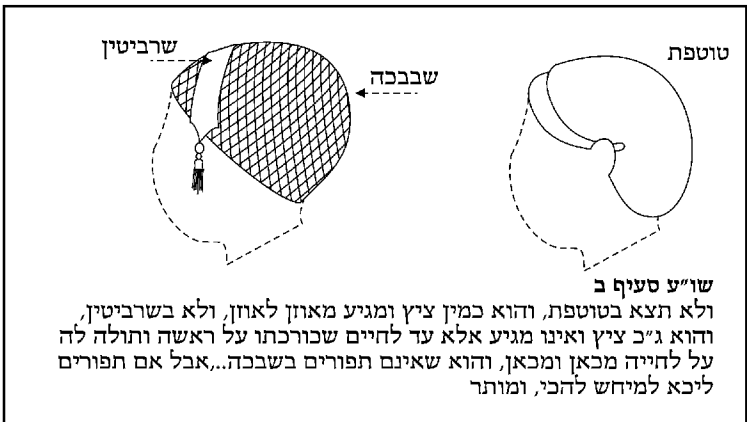


מ"ב ס"ק סא  
ר"ל ששפת המראה חדה  
ועשויה לשם כך להסיר  
בה בחול את הגימין המדולדלין  
מראשו כשוראה שהן מדולדלין

שו"ע סעיף יג  
במראה של מתכת שהיא  
חריפה כאיזמל



סימן ש"ב - מ"ב ס"ק ס'  
דאתי לידי סחיטה... דבכוס  
שהוא צר אין לנגבו אפילו  
בסמרטוט המיוחד לכך דא"א  
שלא לבוא לידי סחיטה



שרביטין

שבבכה

טוטפת

שו"ע סעיף ב'  
ולא תצא בטוטפת, והוא כמין ציץ ומגיע מאוזן לאוזן, ולא בשרביטין,  
והוא ג"כ ציץ ואינו מגיע אלא עד לחיים שכורתו על ראשה ותולה לה  
על לחייה מכאן ומכאן, והוא שאינם תפורים בשבכה... אבל אם תפורים  
ליכא למיחש להכי, ומותר



שו"ע סעיף ב'  
מותר לצאת בחוטין שבצוארה,  
שהם רפויים



רצועה

שנצים

קטלא

שו"ע סעיף ז'  
לא תצא בקטלא, דהיינו בגד שיש לו שנצים כעין  
מכנסים ומכניסים בו רצועה רחבה וקושרה סביב  
צוארה והבגד תלוי על לבה, והוא חשוב ומצוייר בזהב

שו"ע סעיף ב'  
אבל בקטלא שבצוארה אסור, וכו', לפי שהיא  
מהדקת אותה כדי שתראה בעלת בשר:

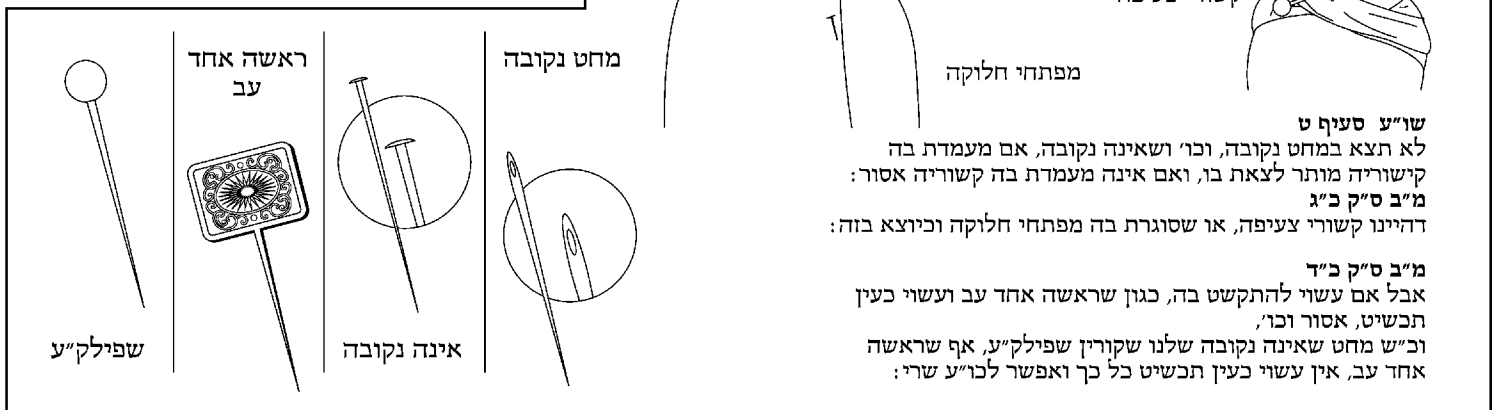


לר"ת

לרש"י

ור"ת פ"י שהוא כעין עטרה לראש

שו"ע סעיף ד'  
לא תצא בעיר של זהב,  
ופירש"י שהוא תכשיט עגול ומצוייר בו כמין עיר,  
ויש באמצע לשון שמחברים אותו למלבוש,



קשורי צעיפה

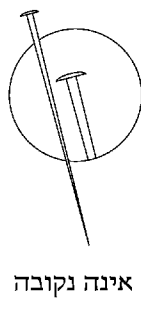
מפתחי חלוקה

שו"ע סעיף ט'  
לא תצא במחט נקובה, וכו' ושאינה נקובה, אם מעמדת בה  
קישוריה מותר לצאת בו, ואם אינה מעמדת בה קשוריה אסור:  
מ"ב ס"ק כ"ג  
דהיינו קשורי צעיפה, או שסוגרת בה מפתחי חלוקה וכיוצא בזה:

מ"ב ס"ק כ"ד  
אבל אם עשוי להתקשט בה, כגון שראשה אחד עב ועשוי כעין  
תכשיט, אסור וכו',  
וכ"ש מחט שאינה נקובה שלנו שקורין שפילק"ע, אף שראשה  
אחד עב, אין עשוי כעין תכשיט כל כך ואפשר לכו"ע שרי:



ראשה אחד  
עב



אינה נקובה



מחט נקובה

שפילק"ע



האופן / הדין	מותר - פטור	הטעם	אסור - חייב	הטעם
לקבץ מים על השלחן במפה			אסור לכו"ע לקנחו בבגד שמקפיד עליו אם הוא מים מרובים (מ"ב נ"א)	שמא יבוא לידי סחיטה (מ"ב נ"א)
לנגב ידיו או ליתן מים בבגד שהטיל בו תינוק מי רגלים כדי לבטלם או כשיש עליו צואה	מותר לנגב ידיו בבגד שהטיל בו תינוק מי רגלים כדי לבטלם - ומותר לשפוך מים לתוך כלי אם המי משהה עולים מכבר למעלה על הבגדים - ואם ביטל מי רגלים מעטים מותר להתפלל ולברך - וכשהמי רגלים על הארץ מותר לשפוך עליו מים לבטלו (רמ"א י' מ"ב נ"ד נ"ה נ"ז)	שאינו זה רק דרך לכלוך בעלמא דכוונתו רק לבטלם ולא לכבסו ומי רגלים אינם מאוס כל כך - שמשסתברא דמותר כיון שכבר שרויים כולו במים מקודם - דסגי לה לבטלו בקינוח ידיים - דלא שייך שרייתו זהו כביסו או שמהה יסחוט כששופך על הארץ (רמ"א י' מ"ב נ"ד נ"ה)	אסור ליתן מים ממש על המי רגלים לבטלם ואסור אפילו ליטול ידיו עליהם אף דנעשים שופכים וצריך ליהרהר שלא לשפוך שום מים לתוך כלי ששרויים בו בגדים לבכסם - ואם יש עליו צואה אסור להעבירו אפילו על ידי גנוב הידים (רמ"א י' מ"ב נ"ג נ"ה)	דשרייתו זהו כביסו כיון שאין בהם ליכלוך חזי לכבוס והר"ל פסיק רישא אף דאינו מתכוון לכבס - דאע"פ שהוא דרך לכלוך מכל מקום כבוס הוא דהבגד היה מלוכלך יותר מקודם ועתה מעבירו (מ"ב נ"ג נ"ה)
לרחוץ תינוק במטפחת שבמים כשאי אפשר לרחוץ הקטן בלי זה	יש להתיר נתינת המטפחת להמים כשהוידלע"ך (המטפחת) נקיים מכבסים או על ידי אינו יהודי ואפילו כשהם נקיים טוב שינתן למים על ידי אינו יהודי (באה"ל דלא)	כיוון דהם נקיים אינו רוצה בכיבוסם הו"ל מלאכה שאינו צריכה לגופה דלכמה פוסקים אסור רק מדרבנן ותינוק חשוב כחולה שאין בו סכנה אם רגל ברחיצה (באה"ל דלא)	זוהר שלא יסחוט - ולבאה"ל בכלכבים אפילו כשלא יסחוט (באה"ל דלא)	דניחא לה הכיבוס ובחול דעתו שיסחטם אחר רחיצת הקטן ויהיו מכבסים (באה"ל דלא)
לקבץ ידיו שנתלכלכה בטיט במפה	מותר לקנחה במפה הקשה העשויה לאחוזו בהקצצים וכן בסמרטוט שאין מקפיד עליו אם יתלכלך בכותל (שו"ע י"א מ"ב נ"ז)	כיון דאין עושה כדרך שעושה בחול דהם דברים שקשה לא יבוא לכבסו (שו"ע י"א)	אסור לקנחו במפה שמקנחים בה ידים (שו"ע י"א)	שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול ויבא לכבס המפה (שו"ע י"א)
לקבץ ידיו שנתלכלכה בטיט בזנב הסוס או בזנב הפרה	מותר לקנחה בזנב הסוס או בזנב הפרה או בזנב שועל או בשער שועל - ולבאה"ל יש לעיין להתיר אפילו הם מחברים לבהמה (באה"ל מקנחה)	כיון דאין עושה כדרך שעושה בחול דהם דברים שקשה לא יבוא לכבסו - דאפשר דלא אסור לטלטל רק גופו של בעלי חיים ולא בשערן שהוא מחובר להן דלא חשוב כגופן בזה (באה"ל מקנחה)	יש אוסרים במחברים בבהמה (באה"ל מקנחה)	דאסור לטלטל בעל חי אפילו במקצתו (באה"ל מקנחה)
לנגב כוס במפה	כוס שהיה בו שאר משקין חוץ ממים או יין מותר לנגבם - ולהרבה אחרונים אף ביין מותר - והעולם אין נוהרין מלנגב כוס וקערה - ובמפה (סמרטוט) המיוחד לנגב כלים מותר לנגב כלים הרבה או מים שנשפך על שלחן וספסל ובשעת הדחק אין למחות על המקילין בכוס צר לנגב בדבר שאינו מקפיד עליו ויראה לשפוך מקודם כל המים שבכלי (שו"ע י"ב מ"ב נ"ט ס' באה"ל משום)	דאין חוששין שמא יסחוט - דס"ל דיין דינו כשאר משקין רלדינא אין לחוש דאין דבוק בדפני הכלי מים כל כך שיבא לידי סחיטה - דאם יהיה הסמרטוט לח מצד אחד על ידי הנגוב ינגב בה מצד אחר - דלחד תירוח של המ"א לא הוה פסיק רישא ומותר בדבר שאינו מקפיד (מ"ב נ"ט ס' באה"ל או משום)	כוס שהיה בו מים או יין אסור לנגבם אפילו למיד שלא אמרין שרייתו זה כבוסו - ובכוס צר יש להחמיר אף בשאר משקין ואף במיוחד לכך - וצריך לגעור בהמנגב הרבה כלים במפה (סמרטוט) שאינו מיוחד לכך שלא יעשה כן (שו"ע י"ב מ"ב נ"ט ס')	שמא יבוא לידי סחיטה - דאין אפשר שלא יבוא לידי סחה - דאין קרוב הדבר שיבוא לידי סחיטה בין כלי לכלי (שו"ע י"ב מ"ב נ"ט ס')
להסתכל במראה בשבת	מותר לראות במראה של זכוכית כעין שלנו או של מתכות שאינה עשויה חריפה (שו"ע י"ג מ"ב ס"ג)	כיון דאינה עשויה כלל להשיר בה נימין לא גזרו עליה כלל דלא חיישינן שמא כשיראה במראה שהם מדלדלין ילך אחר מספרים כדי להבעירם דאדחכי והכי מדובר שהוא שבת (מ"ב ס"ג)	אין מסתכלין במראה של מתכת שהוא חריפה כאזמל (סכין קטן חד וחרוף) דעשיה לשם כך להסיר בה בחול את הנימין המדלדלין מראשו - אפילו אם קבוע בכותל שלא יוכל להשיר בה - ויש אוסרים בכל מתכות אפילו אינה חרופה (שו"ע י"ג מ"ב ס"ב באה"ל שאין)	דחיישינן שמא ישיר בה נימין המדלדלין ששמא ישכח ויעשה כדרכו בחול - דלא חלקו חכמים במראה של מתכות בין קבוע לשאינה קבוע - דס"ל דבמתכות לא חלקו חכמים (מ"ב ס"א ס"ב באה"ל שאין)

היאך נתבטל שם כלי ממחט? צריך להזהיר לנשים שלא יטלטלו מחט שאינה נקובה שיש לה קשר עב בראשה שניטל חודה או עוקצה לשום בצעיפים אא"כ ניטל מע"ש חודה ועוקצה ויחדה לשום כך. וי"א דבמחט שאינה נקובה לא נתבטל שם כלי ממנה עד שינטלו שניהם דהיינו חודה ועוקצה ומ"מ לענין יחוד מע"ש לכו"ע מהני אפילו במחט נקובה וניטלו שניהם.

מה מותרת להכניס בנקב שבאזנה? הבנות קטנות שנוקבים אזניהם כדי לתת בהם נזמים כשיגדלו וכדי שלא יסתמו הנקבים נותנים בהם קסמים מותר לצאת בהם. וה"ה אם נותנין חוטים באותם נקבים שמותר לצאת בהם אם אינם צבועים אבל אם צבועים אסור, ואפילו בצבועין אין לאסור כ"א בבתולה שדרכה להיות אזניה מגולות אבל בנשואה שדרכה להיות אזניה מכוסות בקישורין מותר וי"א דגם בנשואה אסור בחוטיין צבועין.

האם מותר לפרוף באבן או במטבע? פורפת בשבת על האגוז ועל האבן שיחדתו לכך מבעוד יום [דאל"ה גם האבן מוקצה כמו מטבע] ויוצאת בו, ודוקא כשהאבן עגולה דאורחא בהכי לפרוף עליו לכך מהני בה יחוד אפילו רק לשבת אחת אבל אם אינה עגולה לא מהני בה יחוד לשבת אחת אא"כ יחדה לכך לעולם, אבל על המטבע אסור לפרוף בשבת ולא מהני ביה יחוד לשבת אחת אבל אם יחדה מע"ש לענין זה גם במטבע מהני, ואם פרפה עליו מע"ש מותר לצאת בו בשבת.

האם מותרת האשה לסרוק שערותיה ולצבוע פניה בשבת? אסור לאשה שתעביר בשבת סרק על פניה ולכחול עיניהם בשבת ולטוח על פניה בצק. ולא תקנח פניה בבגד שיש בו סרק אע"ג דלא מתכוונת לצביעה אבל איש שאין דרכו בכך לא מקרי צובע ומ"מ אפילו העברת סרק ע"פ אשה ג"כ אינו אלא דרבנן. ויש שנוהגין דבר איסור להחליק שערותיהם בחלב מהותך ומעורב במיני בשמים וראוי להזהיר בני ביתו ע"ז.

באיזה אופן מותר לסדר הפיאות בשבת? אסור לסרוק במסרק בשבת ואפילו אותו שעושים משער חזיר שא"א שלא יעקרו שערות ואף אם אינו מכויין לתלישת השער ג"כ אסור אבל מותר לחוף ולפספס ביד ולא יחוף בדבר שמשיר שער ודאי. ובסרוק להשיר נימין המדולדלין אפילו במסרק רך ג"כ אסור אם לא באופן שאין מכויין להשיר הנימין הנ"ל. ומ"מ מותר לתקן מעט את שער הראש בכלי העשוי משער חזיר ודוקא לסרוק אסור בו דמשיר שער אבל לתקן מעט שרי ובמסרק אסור אף בזה, ונהגו שיהיה הכלי העשוי משער חזיר מיוחד לשבת כדי שלא יהיה מחזי כעובדין דחול.

באיזה בשמים מותרת האשה לצאת בשבת? לא תצא בתכשיט שקושרת בו מפתחי חלוקה אם עתה אינה סוגרת בו מפתחי חלוקה אלא טוענת כך עליה אבל אם גם עתה סוגרת בו מפתחי חלוקה מותר לכתחלה, ולא בקשר שקשור בה בושם שריחו טוב, ואשה שריחה רע טוענת עליה ואינה חייבת עליו אבל לכתחלה אסור. וה"ה שלא תצא בצלוחית של שמן אפרסמון הקבוע על זרועה.

מוך הקשור באיזה מקום מותר לצאת בו וליתנו לכתחלה בשבת? יוצאת במוך הקשור ומהודק באזנה ובמוך הקשור בסנדלה וכזה לא בעינן מהודק, ובסנדל ומנעל הסתומים מכל צד אפילו אינו קשור מותר לאפוקי פנטינ"ש שלנו אסור באינו קשור. ובמוך שהתקינה לנדתה שלא יפול דם עליה ויצערנה אפילו אינו קשור אפילו יש לו בית יד, אבל אם אינה עושה אלא כשביל אצולי טנוף אסור, ויוצאת בפלפל ובגרגיר מלח ובכלל בושם שתתן לתוך פיה ובלבד שלא תתנם לכתחלה בשבת ואם נפל לא תחזיר וי"א דאין לאסור להחזיר כ"א בנפלה ע"ג קרקע ולא בנפלה ע"ג כלי, ובמוך אפילו לכתחלה מותר בשבת וי"א דמותר ליתן תבן לכתחלה בשבת במנעלים שלנו הסתומים מכל צד ונכון להחמיר בזה אם לא בעת הצורך.

באיזה רצועות ואצעדה מותרת האשה לצאת בשבת? יוצאת בבתי שוקיים שקושרים במשיחה או ברצועה סביב שוקיה אפילו אם המשיחה הוא דבר נוי אע"פ שאין המשיחה קשורה בהם ולא חיישינן שמא ישתלשלו למטה. ויוצאה באצעדה שמניחין בזרוע או בשוק והוא שתהא דבוקה לבשר ולא תשמש, ודוקא שמניחה ומהדקה על בשרה ולא על הכתונת מלמעלה, ויש אוסרין בשל זרוע.

היכן מותר לנשים לצאת בתכשיטיין בשבת? כל שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים אסור לצאת בו מבית לחצר שאינה מעורבת וה"ה שלא להתקשט בהן בחצר גופא כשאינה מעורבת חוץ מכבול ופאה נכרית אבל להוציא לחצר המעורבת שרי בכל וכ"ש בבית. וי"א דכל שאסרו לצאת בו אפילו להתקשט בו בבית אסור וכ"ש לצאת בו לחצר המעורבת חוץ מכבול ופאה נכרית דמותר בכל חצר והג"ר א פסק כסברה ראשונה. והאידינא נשי דידין נהגו לצאת בכל תכשיטיין אפילו ברה"ה שלנו וי"א דמדינא אסורות דלא גריעא עכ"פ מכרמלית ויש שלמדו זכות דכרמלית שלנו הוי כחצר שאינה מעורבת. ומיהו טבעת שיש עליה חותם לאשה ושאיין עליה חותם לאיש אפילו לדידין אף בכרמלית אסור ואפילו בחצר אסור. וי"א שבזמן הזה שנהגו האנשים לצאת בטבעת שאין עליה חותם והנשים בטבעת שיש עליה חותם ה"ז להם כתכשיט ושרי, וי"א דאף שאין למחות בזה שיש לו על מי לסמוך מ"מ בעל נפש יחוש לעצמו שלא לצאת בטבעת כלל חוץ לעירוב. ומ"מ צריך להזהיר לנשים שלא תצאנה אלא במחטים שהן צריכות להעמיד קישוריהן ולא יותר.

האם כהיום הנשים מותרים לצאת בכל מקום בתכשיטיין בשבת?

הגב  
בענינו...



Sponsored By: DollarPhone

זכות הלימוד

כל הזכויות שמורות  
ואסור להעתיק מלי ידוע  
© מהמחלקת המסלול

# דפי ציוורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שג סעיף יא

עד סימן דש סעיף א

**י"ט אייר**

■ מחזור שנה אחת ■

1800 466-7593

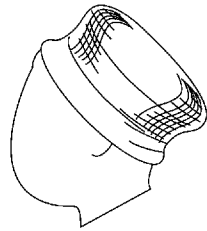
[www.HilchusDiyoma.org](http://www.HilchusDiyoma.org)

כל הזכויות שמורות

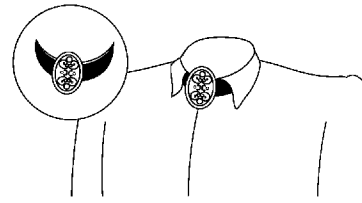
ואסור להעתיקם בלי רשות  
מהגות המפעל ©



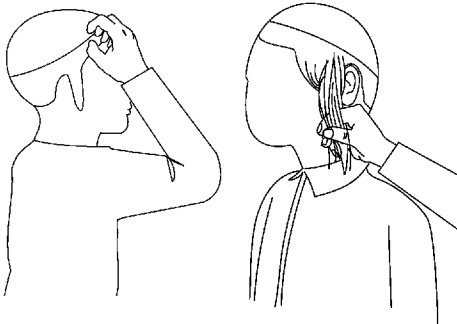
שו"ע סעיף כא  
יוצאת אשה רעולה, והוא  
שמעטפת כל ראשה חוץ מהפנים



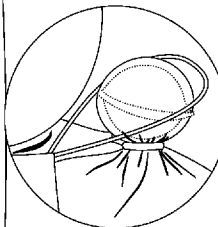
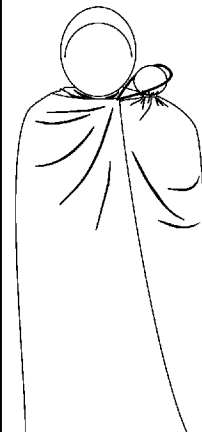
שו"ע סעיף י"ח  
ככול



סימן ש"ג - שו"ע סעיף יא  
לא תצא בכוליאר, והוא תכשיט  
שקושרת בו מפתחי חלוקה.



מ"ב ס"ק פח  
היינו שמבדיל בידיו שערותיו זו מזו -  
וברמב"ם איתא חופף על שערו בידו  
והוכך בצפרניו



שו"ע סעיף כב  
פורפת (פי' קושרת) בשבת על האגוז  
ועל האבן שיחדתו לכך, ויוצאת בו,  
אבל על המטבע אסור לפרוץ בשבת,

מ"ב ס"ק עב  
והיינו שמתעטפת בטלית שיש  
בראשה האחד רצועה וקושרת  
אבן או אגוז בראשה השני  
וכורכת הרצועה באבן  
או באגוז שלא יפול  
הטלית מעליה

לומד נכבד! - הננו בזה להבהיר  
שהציוורים אלו נעשו כפי הבנתנו  
בדברי המשנה ברורה, - ואם דעת  
הלומד נוטה אחרת ורואה איזה שגיאה  
בהציוורים, - או שיש לו איזה הארה או  
הערה, נא שיואיל בטובו להודיענו  
מזה, ולזכות את הרבים,

הגהות אלו יתקבלו אך ורק ע"י הפעק"ס  
אם בדעת הקורא שצריכין לעשות ציור  
על איזה דבר במקום שלא עשינו ציור,  
נא להודיענו גם מזה, ואם ביכלתו  
לשלוח גם הציור שחושב שצריך להיות  
שם, - ואי"ה במהדורא הבא יוצג על  
מקומו בשם אומרנו, ויזקף לזכותו.

ציוורים אלו הם בפירושו לא לפסוק מזה  
הלכה למעשה, ולא נעשה רק להקל על  
הלומד בשעת לימודו להבין דברי  
המשנה ברורה, ולהלכה למעשה  
צריכין לעיין בפנים המשנה ברורה,

בכל הכבוד, הנהלת המפעל

ואמה העבדים והשפחות יכולין להעביר אש בשבת דהויין כשכיר בעלמא וי"א דאף עתה גופן קנוי לישראל ועכשיו שפורעים כרגא בעד העבדים והשפחות לכו"ע גופן קנוי ואסורים במלאכה וכן לקולא שיכול ממזר לישא שפחה ועבד ממזרת.

**באיזה דבר המשתמר מותרת הבהמה לצאת בשבת? בהמה** [וה"ה עופות וכל בעלי חיים] יוצאת במה שמשמרת בו אבל אם אינה משמרת בו אז הוי נטירותא יתירה והוי משאוי ודוקא בשמירה יתירה הרבה אבל אם רק מעט יותר ממה שצריכין לא הוי משא. וכן כל דבר שהוא לנוי ולא לשימור לא תצא בו. הילכך נאקה יוצאת רק בזממא דפרזלא, וחמרא לובא רק בפגא דפרזלא ודוקא חמרא לובא אבל חמור אחר לא דהו"ל אצלו נטירותא יתירתא וחמרא לובא יוצא אף באפסר דגם בזה משתמר, והגמל באפסר אבל לא בזממא דפרזלא שהוא לו שמירה יתירה ובפגא דפרזלא המ"א מסתפק והט"ז פסק לאיסור, וכן פרד וחמור יוצאים באפסר אבל ברסן שהוא פרומביא אסורים לצאת וסוס יוצא אף ברסן אבל לא בשניהם ואם עסקיו רעים שאין משתמר באחד מותר לצאת בשניהם יחד והכל לפי הענין.

**האם מותר לצאת בהחבל על צאורה של הבהמה? מותר** לכרוך חבל האפסר סביב צוארה ותצא בו ודוקא באלו שמותרים לצאת באפסר אבל פרה אסורה לצאת באפסר וכן לכרוך חבל סביב צוארה לפי שהיא משמרת בלא"ה. וי"א דאע"ג שכרוך בחזק סביב צוארה שאין אדם יכול להכניס ידיו בין אפסר לצואר שתהא נוח לימשך כשירצה אפ"ה שרי משום דהיא נוי וי"א דנוי אסור בכל ענין ודוקא ברפויין מותר ומקרי לשמירה דהא יכול לאחוז בחבל כשתרצה לברוח וכ"ש אם יצא קצת מן החבל תלוי סביב צוארה דשרי. ומותר לטלטל האפסר והרסן וליתנו עליה ובלבד שלא ישען עליה.

**מה מותר לקשור על העזים משום חלבם ושערם? העזים** יוצאים צרורות שקושרים ראשי דדיהן ודוקא כשקושרים אותם כדי שיצטמקו דדיהן ולא יחלבו דאז מהדק שפיר ואפילו אם קישר בשביל זה כיס על דדיהן ג"כ שפיר דמי אבל אם קשר כדי לשמור חלבן שלא יפול לארץ אסור, ואסור לעזים לצאת בכיס שבדיהן שתלוי עליה כדי שלא יסרטו דדיהן בקוצים כשהיו צריכין עוד להחלב ולא הדקוה שפיר כדי שלא יצטמק החלב.

**על איזה בהמה מתר ליתן מרדעת בשבת? מותר ליתן מרדעת** על החמור מפני הצנה לא לצאת לר"ה כ"א שיהיה בחצר ובלבד שלא יקשרנו בו אפילו בקשר שאינו של קיימא אבל על הסוס כיון דלית ליה צער צנה אסור ליתן עליו מרדעת כלל וי"א דגם על הסוס וכן לכל הבהמות מותר ליתן מרדעת בחצר, וכ"ז בסתמא אבל בשעה שהקור גדול ואנו רואים שמזיק לסוס וכן בימות החמה שהזבובים רבים ומצערים להסוס לכו"ע מותר להניח בחצר המרדעת או שאר בגד עליו ובלבד שיהיה זהיר שלא יסמוך עצמו על הבהמה בשעת הכיסוי, ולהסיר מרדעת בשבת בין מן החמור ובין מן הסוס אסור אפילו אם כבר נתחממה ע"י משאוי שנשאה מבע"י כיון דלית ליה צער אם לא יסירנה ואוכף אסור בין ליטול בין להניח בין לחמור בין לסוס.

**על איזה עבד מצווה על שביתתו? אדם מצווה על שביתת** עבדו לשמרו ולמנעו מעשות מלאכה אפילו לצורך עצמו כשמל וטבל לשם עבדות וקבל עליו מצות הנוהגות בעבד, ומותר להשכיר עבדו לא"י בימי החול אם מתנה עמו שלא יעשה בו מלאכה בשבת, אבל אם לא מל וטבל אלא קבל עליו שבע מצות בני נח הרי הוא כגר תושב ומותר לעשות מלאכה בשבת מלאכת עצמו כגון תפירת בגדיו ותיקון מנעליו וכיו"ב או שעושה להשתכר כדי שיהיו לו מזונותיו בריוח יתר על הספקת אדוניו, אבל לא לרבו אפילו לא צוהו רבו בהדיא על המלאכה ואפילו מלאכה דרבנן אסור ג"כ לעשות בשביל רבו ויש מקילין בזה אם לא הזהירו רבו בהדיא ע"ז, ואסור לכל ישראל לומר לו לעשות מלאכה בשבת לצורך ישראל ואפילו מי שאינו רבו. ואם לא קבל עליו שום מצוה אלא עדיין הוא כותי גמור דינו שוה לקבל עליו שבע מצות, ואפי' צרכי חולה שאין בו סכנה ומת ביו"ט ראשון אסור לומר לעבד ישראל אפילו הוא עובד ע"ז דלא הותרה בדבר שאין בו פקוה נפש ויש מתירים בזה שהעבד הוא נכרי גמור לשאר איש ישראל ולא לרבו ולצורך חולה אפילו אין בו סכנה מותר. ומ"מ אם היה עושה מלאכת רבו שלא מדעתו וניכר שאינו עושה לדעתו מותר וא"צ להפרישו אפילו קבל עליו שבע מצות. ולישראל אחר שאינו רבו אפי' עושה לדעת ישראל מותר כל שאין שם אמירת ישראל ולפעמים צריך למחות מדרבנן ובלבד שלא יהנה ישראל בשבת מאותה מלאכה. אסור לומר למומר וקראים לעשות לו מלאכה בשבת וי"ט משום לפני עור.

**האם מותר להתנות עם העבד שיוזן את עצמו ממלאכתו בשבת? היכא דמותר העבד לעשות מלאכה לעצמו אם אמר לו האדון שיעשה לעצמו ויוזן עצמו ביום השבת כיון שהתנה עמו מבעוד יום עושה הוא לצרכי מזונותיו אפילו בבית רבו ובלבד שיהא בצנעה וכ"ש אם מרויח אצל אינו יהודי אבל לא יעשה לצורך ישראל אחר אפילו בצינעא. ולהתנות בשבת אסור. ואם לא אמר ליה כלל אלא העבד עושה מעצמו ורוצה ליוזן ממנו מותר וי"א דאין להקל בזה.**

**עבד עכו"ם האם מצווה על שביתתו? כותי גמור שהוא שכיר** אין רבו מצווה על שביתתו ואפילו אם הוא שכיר לכמה שנים ואפילו אם הוא עושה מלאכת רבו והמלאכות המותרות לכתחלה ע"י א"י מותר גם על ידו. אבל אם קבל עליו השבע מצות הרי הוא גר תושב ואסור לעשות מלאכה לישראל אף למי שאינו רבו. ואין מקבלין גר תושב או עבד שאינו רוצה לקבל עליו מצות כ"א ז' כמו גר תושב בזמן שאין היובל נוהג ויש חולקין ע"ז.

**עבדים שלפי החוק אינם שלו או האם מצווה על שביתתם? אותן העבדים והשפחות עו"ג שאם רצו להמיר דתן וליכנס לדת ישמעאל יוצאים לחירות אפשר שאע"פ שהם עתה קגויות קנין עולם מחמת זה הם חשובים רק כשכיר עכו"ם בעלמא ויש מחמירין בזה וכ"ש אם הוא במקום שאין לו רשות לפי דיניהם להפקיע עצמו בהמרת דתו שבזה ודאי אסור לעשות מלאכה בשבת לישראל. ובמקום שהמלך יר"ה גזר שאין שום אדם חוץ מדתם יכולין לקנות עבד**

# דפי ציונים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן דש סעיף א  
עד סימן שה סעיף י

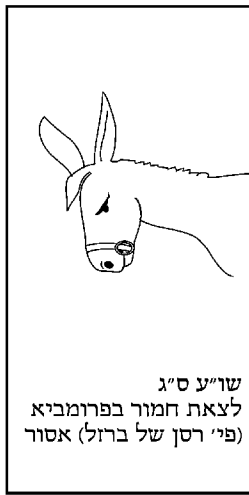
## כ' אייר

■ מוזר שנה אחת ■

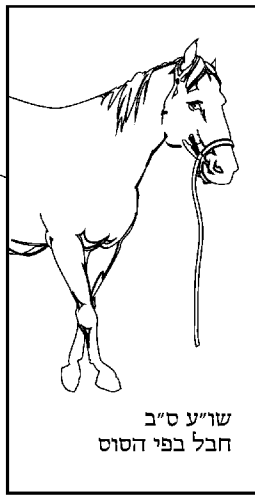
1800 466-7593

www.HilchusDyoma.org

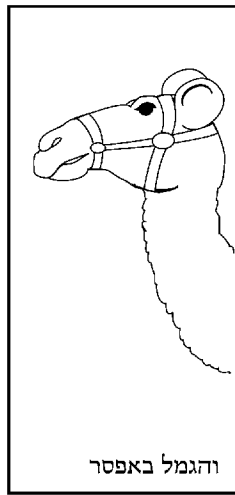
כל הזכויות שמורות  
ואסור להעתיקם בלי רשות  
© מהגות המספל



שו"ע ס"ג  
לצאת חמור בפרומביא  
(פי' רסן של ברזל) אסור



שו"ע ס"ב  
חבל בפי הסוס



והגמל באפסר



סימן ש"ה - שו"ע סעיף א'  
נאקה יוצאת בזממא דפרזלא  
שהוא טבעת של ברזל  
ונקב חוטמו ומכניסו בו



שו"ע סעיף ז'  
ולא יצא באוכף  
אע"פ שקשור לו מערב שבת



שו"ע ס"ה  
מותר שיצאו בשיר הכרוך על צוארן ויכולים  
למשכם בהם



שו"ע ס"ח  
מותר ליתן מרדעת על החמור

### דיני שביתת עבד שו"ע סימן ד"ש

ניכר שאינו עושה לדעת רבו	לצורך חולה שאב"ס	לצורך עצמו	לצורך ישראל אחר		לצורך רבו		לעשות מלאכה	
			להפרישו	לצוותו	להפרישו	לצוותו	העבד	
אסור	אסור	אסור מ"ב סק"א	צריך	אסור	צריך	אסור	שמל וטבל וקיבל כל המצוות הנהוגות בעבד	
מותר	אסור	מותר	צריך	אסור	צריך	אסור	לא מל וטבל וקיבל עליו שבע מצוות	
מותר	אסור	מותר	צריך	אסור	צריך	אסור	דעה א'	לא מל וטבל ולא קיבל כלום
מותר	לרבו אסור לשאר ישראל מ' מ"ב ו'	מותר	אינו צריך	אסור	צריך	אסור	דעה ב'	
מותר	מותר	מותר	אינו צריך	אסור	אינו צריך	אסור	דעה ג'	
מותר	מותר מ"ב כ"ה	מותר	אינו צריך	אסור מחבר ס"ג	אינו צריך	אסור מחבר ס"ג	נכרי גמור שהוא שכיר	
מותר	אסור מ"ב ט"ו	אסור מ"ב ט"ו	אינו צריך	אסור מ"ב ט"ו	אינו צריך	אסור מ"ב ט"ו	מומר וקראים	

ות לכל השנה למלאכתו ואין למחות בידם ומ"מ טוב שיחלוב הא"י לתוך אוכל דהו"ל שבות דשבות. החולב לתוך כלי חייב לתוך אוכל פטור אסור והחלב אסור אפילו חולב לתוך אוכל. מותר לומר לעו"ג להמרות האווזות שהורגלו כבר בהמראה ואין יכולין שוב לאכול בעצמן אבל אין מותר רק פ"א ביום דשוב ליכא צער בע"ח ואי ליכא א"י שרי ההמראה ע"י ישראל כשאין יכולין לאכול בעצמן וטוב לעשות ע"י קטן.

גבינות שעושין הנכרים מדעתם מה דינם? גבינות שעושות השפחות מעצמן מחלב של ישראל מותר כיון שאינו אומר להן שיעשו. וי"א דכיון שנטולת החלב של ישראל ורואה הישראל ושותק מסתמא אדעתא דישאל קעבדה ואפילו אם היתה עושה זה אח"כ בבית א"י מחוייב למחות בידה וכ"ש שהיא עושה זה בבית ישראל ורק אם עשתה לפעמים דרך מקרה מותר אחר השבת ליהנות מהם אבל אם היא עושה כן תמיד מחוייב למחות.

האם מותר להניח לנכרי שיוציא בהמתו בשבת? מי שיש לו נער אינו יהודי ורוכב על הבהמה בשבת כשמוליכה להשקותה א"צ למונעו שהחי נושא את עצמו ואף דמדרבנן אסור לאדם לישא תינוק בשבת לא גזרו שבות זה בבהמה אבל צריך למונעו שלא יתן עליה בגדיו ולא שום דבר אבל באוכף ליכא קפידא. ואם נשאר איזה דבר עליה מע"ש והיא רוצה מעצמה לצאת לתוך בעליה צריך למנעה שלא לצאת מפני מצות שביתת בהמה אבל אם אין עליה שום דבר אפילו אם היא רוצה לצאת חוץ לתחום אין מחוייב למנעה מזה ורק להוציאה בידיים חוץ לתחומה אסור.

האם מותר להניח לנכרי להשתמש בבהמתו או להוציא בשבת? מותר למסור סוס או פרד או חמור לרועה אינו יהודי ואע"פ שהאינו יהודי משתמש בהם בשבת אין בכך כלום כיון דשלא מדעת ישראל הוא עושה ואינו ממתיך שכירות ממנו ואף שרוצה לשלם לו מותר כיון שאינה עומדת לכך, ואם רואהו משתמש בה בשבת או כשנודע לו שעושה בה מלאכה מוחה בידו, אבל להשכיר ולהשאל לא"י אסור אפילו אם מתנה עמו שתנוח בשבת. וכ"ש דאין לחוש שהרועה יוציא אותם חוץ לתחום דהא תחומין דרבנן ואפילו אם הוא רואה אין צריך למחות דדוקא להוציאה בידיים אסור, ויש מחמירין בדבר שלא למסור לו כלל בשבת והעולם נוהגין כהיום היתר בדבר. וכ"ז כשהא"י מוציאה מעצמו אבל לצוותו בשבת להוציאה חוץ לתחום לרעות שם נכון להחמיר, ואם מוליכין שוורים למקום אחר למכור אסור למסור להם בשבת אפילו אם קצץ עם הא"י כבר על זה הענין קודם שבת דהוי כמתנה עמו להוליך חוץ לתחום אבל למסור לו בע"ש אפילו אם יוליכנה בשבת חוץ לשלש פרסאות שרי.

באיזה אופן ליכא משום איסור ממצוא חפצין בשבת? ממצוא חפצין חפצין אסורים אפי"ן בדבר שאינו עושה שום מלאכה כגון שמעיין נכסיו לראות מה צריך למחר ודוקא היכא דמינכרא מילתא כגון שעומד אצל שדהו הצריכה חרישה או קצירה וכיו"ב דמינכר הדבר שעומד שם לעיין בצרכיה וכן לילך ולהחשיך על פתח המדינה כיון שדרך שהמרחצאות שם חוץ למדינה טמוך לפתח המדינה ניכר שלצורך המרחץ מחשיך אבל אם לא מינכר מלתא הוא בכלל הרהור בעסקיו דמותר.

האם מותר להחשיך להביא בהמתו? אין מחשיכים על התחום לשכור פועלים אבל מחשיך על התחום להביא בהמתו כיון שאם היו בורגנין סמוכים זה לזה בתוך שבעים אמה וד' טפחים היה מותר להביאה אפילו היה

דברים שמותרים הבהמה לצאת בהם היכן מותרין לצאת? לא יצא כל בהמה בסנדל שנועלים ברגליה שלא חנגף ואין בכלל זה הברזל שקובעין ברגלי הסוסים מלמטה דכיון שקבוע במסמרים לא חיישינן דילמא נפלי, אבל יוצאה באגד שע"ג מכה ובקשקשים שע"ג השבר ופוקק זוג שבצוארה ומטייל בה בחצר אבל לא תצא בו לרשות הרבים אע"פ שהוא פוקק בין אם הוא בצוארה בין אם הוא בכסותה משום דמחזי כמוליכו בשוק למכור ובאלו דלא שייך זה כגון בתתולים ועופות וכה"ג שאין דרך להוליכן למכור בזוג מותר כשפוקק וי"א דאסור אף באלו לצאת משום משוי. וכל הנך דאסור בבהמה לצאת בר"ה משום משוי בחצר שרי ואפילו אם אינה מעורבת ובכרמלית יש מתיירים ויש אוסרים ובר"ה שלנו בודאי יש ליהרהר. ובדבר שהחשש הוא משום דלמא נפיל ואתי בעליו לאתויי אף המתירים מודים דאסור בכרמלית. ובדבר שהטעם הוא משום דמחזי כמוליכו למכור אף במבוי המעורבת אסור ויש מפקפקין בזה.

כמה מותר להוציא החבל ממת ידו כשמושכו בשבת? המוציא בהמה והוא מושכה באפסר צריך ליהרהר שלא יצא ראש החבל מתחת ידו טפה למטה ומ"מ אם הוציא טפה אחד מתחת ידו לא עשה איסור אא"כ הוציא ב' טפחים אלא דיש להחמיר לתתחלה שלא יצא אפילו טפה אחד מידו.

על איזה בהמה מותר לקשור חבל שלא יברחו? אין התרנגולים יוצאים ברצועה שקושרים ברגליהם כדי שלא ישברו הכלים ואם קשרן לרגליהן כדי שלא יוכלו לברוח שרי לצאת בהן, ולא תצא פרה או שור בחבל שבצוארה לפי שא"צ שמירה ואם טבעה לברוח מותר אבל עגלים מותרים אפילו החבל כרוך סביב צוארן דיכול לתפסם בחבל אם יברחו לפי שהם מורדים בקל.

באיזה אופן מותר להשתמש בבהמה בשבת? אין רוכבין ע"ג בהמה ולא נתלים עליה ואפילו במקום דליכא למיחש שמא יחתוך זמורה כגון במדבר דליכא זמורה או לשפשף את התינוק על גב הבהמה כדי לשעשע אותו ג"כ אסור ואפי"ן בצדה אסור להשתמש אבל צדי צדדין כגון שדבר אחד מונח על צדה והוא משתמש בו שסומך את עצמו בצד אותו דבר מותר אבל אם משתמש על גב אותו דבר המונח על צדה הרי הוא כמשתמש על צדה ממש, ואם עלה עליה אפי"ן במזיד ירד משום צער ב"ח ומטעם זה פורקין משאוי שעליה אפילו הוא מוקצה כיצד עושה מנניס ראשו תחת המשאוי ומסלקו לצד אחר והוא נופל מאליו. ואסור לישב על קרון שהא"י מנהיגו בשבת משום שמשתמש בבהמה גם שלא יחתוך זמורה. וגם להשתמש על דף היוצא חוץ לעגלה מאחוריה ג"כ אסור ולא מקרי צדי צדדין.

מה מותר לעשות לבהמה שנפלה למים בשבת? בהמה שנפלה לאמת המים אם אין עמוקים ויכול לפרנסה במקומה שלא תמות אין מתיירין לו להניח כרים וכסתות לבטל כלי מהיכנו ואם המים עמוקים ואינו יכול לפרנסם במקומם מביא כרים וכסתות ונותן תחתיה משום צער ב"ח אע"פ שמבטל כלי מהיכנו וה"ה דיכול להניח שאר כלים תחתיה כדי שתוכל לעלות, אבל אסור להעלותה בידיים ויש מקילים אף להעלותה בידיים אם א"א ע"י כרים וכסתות וע"י א"י לכו"ע מותר להעלותה וזה עדיף יותר מהנחת כרים וכסתות ושאר כלים תחתיה.

האם מותר לומר לנכרי לחלוב בהמתו או להמרות האווזות בשבת? מותר לומר לאינו יהודי לחלוב בהמתו בשבת משום צער בעלי חיים שהחלב מצערה והחלב אסור בו כיום. וי"א שצריך לקנותו מן האינו יהודי בדבר מועט שלא יהא נראה כחולב לצורך ישראל והעולם נוהגין כסברא הראשונה דמשום צער בע"ח שרי אמירה לא"י לחלוב בין לא"י מן השוק ובין להשפחות

האם מותר להרשות לעכו"ם שיסע במכונית (קא"ר) שלו בשבת? **הגב בענינו...**

Sponsored By: **DollarPhone**

**זכות תלמוד**



כל הזכויות שמורות  
אוסף התנאים מלי רותם  
© מהמחלקת התעמול

# דפי ציוורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שה סעיף י  
עד סימן שז סעיף ד

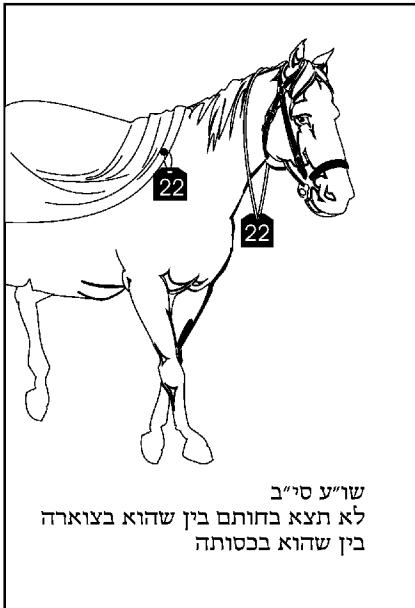
**כ"א אייר**

■ מחזור שינה אחת ■

1 800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות  
ואסור להעתיקם בלי רשות  
© מהגות המפעל

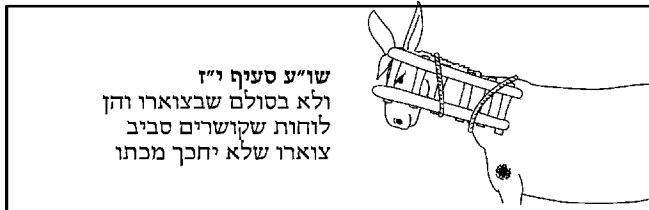


שו"ע ס"ב  
לא תצא בחותם בין שהוא בצוארה  
בין שהוא בכסותה

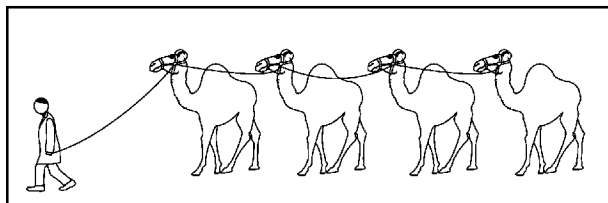


סימן ש"ה - שו"ע סעיף י"א  
ופוקק זוג שבצוארה ומטייל בה בחצר:

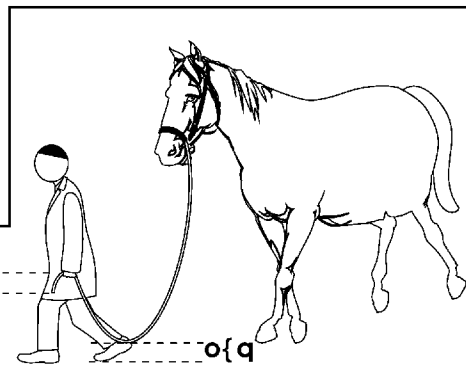
מ"ב ס"ק מ"ב  
היינו שסותם הענבל שבתוכה בצמר או במוכין  
דאי לאו הכי אסור משום דמשמיע קול:



שו"ע סעיף י"ז  
ולא בסולם שבצוארו והן  
לוהות שקושרים סביב  
צוארו שלא יחכך מכתו



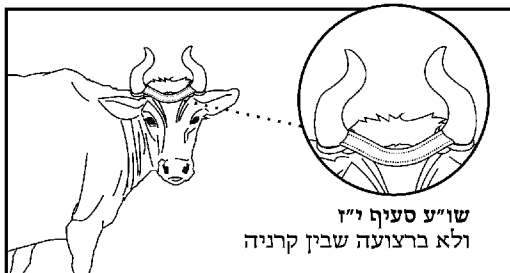
שו"ע ס"ו  
לא יקשור גמלים זה אחר זה והוא תופס באפסר  
הראשון וכולם נמשכים על ידו  
אבל אם תופס כמה אפסרי גמלים בידו מותר



טפח

ס"ק

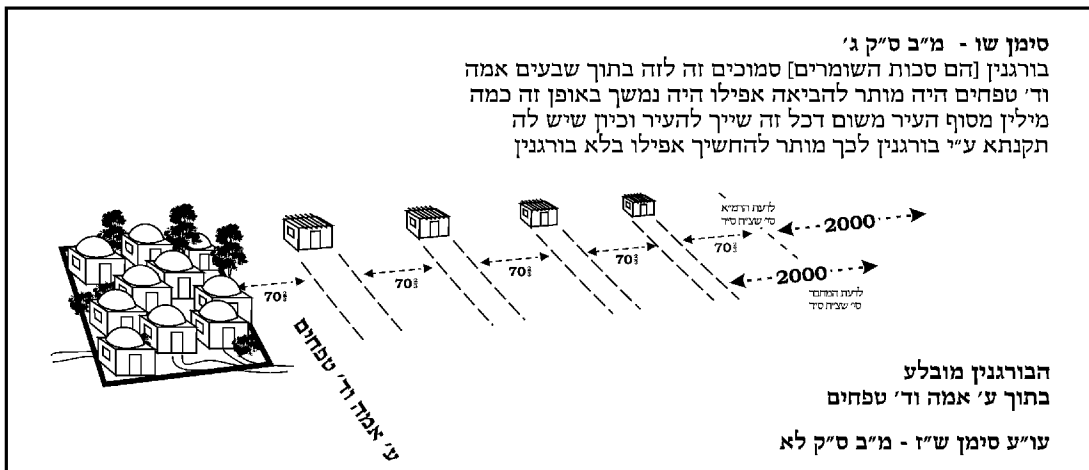
שו"ע ס"ט  
המוציא בהמה והוא מושכה באפסר צריך ליהדר  
שלא יצא ראש החבל מתחת ידו טפח למטה דדמי  
כמו שנושאה בידו ולא מתחזיא מאפסר הבהמה וגם  
לא יניח הרבה מן החבל בין ידו לבהמה כדי שלא  
יכביד עד שלא יגיע בטפח הסמוך לארץ



שו"ע סעיף י"ז  
ולא ברצועה שבין קרניה



שו"ע סעיף י"ז  
ואין האילים יוצאים בעגלה שתחת אליותיהם  
שעושים להם כן כדי שלא תהא האליה נגרת בארץ



סימן שז - מ"ב ס"ק ג'  
בורגנין (הם סכות השומרים) סמוכים זה לזה בתוך שבעים אמה  
וד' טפחים היה מותר להביאה אפילו היה נמשך באופן זה כמה  
מילין מסוף העיר משום דכל זה שייך להעיר וכיון שיש לה  
תקנתא ע"י בורגנין לכך מותר להחשיך אפילו בלא בורגנין

הבורגנין מובלע  
בתוך ע' אמה וד' טפחים  
עו"ע סימן ש"ז - מ"ב ס"ק לא

לומד נכבד! - הננו בזה להבהיר  
שהציוורים אלו נעשו כפי הבנתנו  
בדברי המשנה ברורה, - ואם דעת  
הלומד נוטה אחרת ורואה איזה שגיאה  
בהציוורים, - או שיש לו איזה הארה או  
הערה, נא שיואיל בטובו להודיענו  
מזה, ולזכות את הרבים,

הגהות אלו יתקבלו אך ורק ע"י הפעק"ס  
אם בדעת הקורא שצריכין לעשות ציור  
על איזה דבר במקום שלא עשינו ציור,  
נא להודיענו גם מזה, ואם ביכלתו  
לשלוח גם הציור שחושב שצריך להיות  
שם, - ואי"ה במהדורא הבא יוצג על  
מקומו בשם אומרו, ויזקף לזכותו.

ציוורים אלו הם בפירוש לא לפסוק מזה  
הלכה למעשה, ולא נעשה רק להקל על  
הלומד בשעת לימודו להבין דברי  
המשנה ברורה, ולהלכה למעשה  
צריכין לעיין בפנים המשנה ברורה,

בכל הכבוד, הנהלת המפעל

או להריח ככו"ע אסור וכן לקנות שופר או אתרוג ביו"ט מן המוכר אתרוגים אסור. ומקח וממכר אחד בפה ואחד במסירה אסור. וגם אסור ליתן מתנה לחבירו דרמי למקח וממכר אלא דבמתנה מותר לצורך שבת ויו"ט ולצורך מצוה, וכן אסור ליתן משכון לחבירו א"כ הוא לצורך מצוה או לצורך שבת, ומה שנהגו ליתן כלים במתנה לחתן הדרוש אינו נכון מיהו מה שמחייבין קצת ליתן לו דמים אפשר דשרי כיון דבידו לחזור.

**איזה מדידה מותרת בשבת?** מותר למדוד בשבת מדידה של מצוה כגון למדוד אם יש במקוה מ' סאה, או למדוד חור שיש בכותל המפסיק אם יש בו פותח טפח להביא הטומאה מהחדר שהמת בו לחדר הסמוך לו ווא"ע ש יכילין הכהנים לצאת ממנו, או למדוד כדי לשער שיעור ששים לבטל איזה איסור.

**לאיזה דבר מותר לשלוח עכו"ם בשבת חוץ לתחום?** אסור לומר לא"י שילך חוץ לתחום בשבת אחר קרובי המת שיבואו להספידו ודוקא לומר לו לעשות אחר השבת מותר משום דהוי צרכי מצוה אבל לא שיעשה או ילך בשבת וכן אפילו א"ל מע"ש לעשות בשבת אסור אף שהוא לצורך כלה או מת, אבל חולה דתקיף ליה עלמא ואמר שישלחו בעד קרוביו שרי אפילו לשכור א"י רץ שירדן כמה פרסאות בשבת להביא קרוביו במו"ש.

**באיזה אופן מותר לקנות בית בא"י בשבת?** מותר לקנות בית בארץ ישראל מן הא"י בשבת ומראה לו כסיים של דינין אבל אסור ליתן לו מעות להדיא והא"י חותם בערכאות שלהם בכתב שלהם ו"א דמותו אפי' בכתב שלנו ורק משום ישוב א"י ולפי"ז אסור לומר לא"י בשבת לכתוב מכתב אפילו לצורך מצוה אם לא שהוא ג"כ צורך גדול אפשר דיש להקל. וסוריא כא"י לדבר זה.

**השבת אבידה, חרמות, והתרת חרמות, האם מותר לעשותן בשבת?** מותר להכריז בשבת על אבידה שמי שיודע בה יבוא ויגיד אפילו היא דבר שאסור לטלטלו ונהגו להכריז גם על אבדת א"י מפני דרכי שלום ובמקום סכנה פשיטא דשרי וה"ה דמותר להכריז בשבת על גנבה. ומותר להתיר חרמי צבור בשבת וה"ה אם נדוהו בחלום מתירין לו בשבת אפי"פ שאינו לצורך שבת דהוי כעסקי רבים דשרי לדבר בם, ואם הוא לצורך יחיד להתיר לו מה שהחרימיהו הצבור אסור כשאינו לצורך שבת ו"א דאפילו לצורך יחיד מתירין לו וכן מצדדים האחרונים להלכה. ומה שנהגין בידידים שהשמש קורא מתוך הכתב מי שמוחרם משום חובותיו הוי כעסקי רבים. וכן אין מחרמין בשבת ליחיד אם עבר עבירה אם לא שחילל שבת דהוי כמו לצורך שבת ולצורך צבור מותר אפילו אינו לצורך שבת ו"א דאף לצורך רבים אין כדאי להחרים ביום השבת והמנהג הוא להקל. חכם יכול לנדות בשבת לכבודו.

**האם מותר להכריז בשבת על קרקע ויין העומדין למכור?** להכריז בשבת על קרקע הנמכר שכל מי שיש לו זכות עליו יבוא ויגיד וא"ל יאבד זכותו אסור, ודוקא ככה"ג אסור אבל אם מכריז סתם כל מי שיש לו זכות יבוא ויגיד אפי"פ שיש תקנה בעיר שאם לא יגיד בטלה זכותו מותר ומ"מ לכתחלה אין לנהוג כן אך אי איכא דוכתא דנהיגי כך לא מחינן בהו, ולהכריז שיש בית למכור או להשכיר יש נוהגין היתר ויש אוסרין אפילו בשל הקדש ויתומים. וכן אסור להכריז יין בשבת להודיע שיש אצל פלוני ופלוני יין למכור ודוקא במקום ששכיח יין טובא אבל במקום שאין מצוי כ"כ הוי הכרזה על יין צורך מצוה בשביל קידוש. ומ"מ אסור להזכיר סכום מקח בכל גווני, ו"א דיכריז קודם ברכו ואם שכח להכריז עד אחר ברכו לא יזכיר סכום מקח.

**אימתי מותר לחלל שבת בשביל הצלת ישראל?** מי ששלחו לו שהוציא בתו מביתו בשבת להוציאה מכלל ישראל מצוה לילך להשתדל בהצלתה ואפי' אחר רשאי לחלל שבת כדי להצילה מהאיסור הגדול, ויוצא אפילו חוץ לשלש פרסאות ואי לא בעי כייפינן ליה, וה"ה אם יצטרך לחלל שבת עי"ז באיזה מל"ט מלאכות ג"כ שפיר דמי. ודוקא שהוציאה א"י מביתו באונס אבל אם פשעה אין לו לאביה לחלל שבת עבורה דאין אומרים לו לאדם חטוא כדי שזכה חברך ודוקא באיסור דאורייתא אבל באיסור דרבנן יש להקל לעבור כדי להצילה. ואם הבת קטנה ורוציג להוציאה מכלל ישראל אם יעשה הגדול חטא בשבילה המ"א מסתפק והא"ר מייקל. ומי שרוציג לאנסו שיעבור עבירה גדולה אין מחללין עליו שבת כדי להצילו. ואפי' ללכת חוץ לתחום בשבת לנקום נקמת אביו מרדחיים אסור.

**מה מותר לומר לחבירו בשביל צרכי מצוה בשבת?** מחשיכין על התחום לעשות צרכי כלה או צרכי מת כדי שיתקן שם ויביא לו ארון ותכריכין ויכול לומר לחבירו שיחשקן כדי שיביא לו ויכול לומר לו לך למקום פלוני לקנות למחר אבל בשבת עצמו אסור אף שהוא לדבר מצוה [אבל הליכה גרידא אפילו לדבר הרשות שרי לומר] ואם לא מצאת במקום פלוני לך למקום פלוני לא מצאת במנה קח במאתים ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח כלומר שלא יאמר לו סך ידוע שלא להוסיף עליו וכן אם לקח ממנו בשמונה לא יאמר תן לי עוד בשנים ואחיה חייב לך עשרה. ואפי' אם א"א לו א"כ יזכור לו סכום מקח אסור.

**באיזה אופן מותר לקבל שכר שבת?** השוכר את הפועל לשמור זרעים או ד"א ושכרו לימים שבעד כל יום שישמרנו יתן לו כך וכך והוא שמר גם בשבת אינו נותן לו שכר שבת לפיכך אין אחריות שבת עליו ואפילו אם הוא רוצה ליתן לו אסור לו להשכיר ליקח השכר א"כ הוא נותן לו דרך מתנה. היה שכיר שבת של כל השבוע ביחד וע"כ נותן לו שכר שבת שאפילו אם יחזור הפועל בתוך הזמן אינו מנכה לו שכר השבתות מזמן שעבר וממילא מחויב לשמור גם בשבת ואם אירע הפסד חייב לשלם ואפילו אם לא אירע בו הפסד אך שלא שמר ביום השבת יכול לנכות לו משכרו, וכן שכיר חורש ושכיר שנה. ולא יאמר תן לי של שבת אלא אומר תן לי שכר השבוע או החודש או יאמר לו תן לי שכר עשרה ימים, ומה שנהגים הסוחרים לשכור יהודי בע"ש לשמור העגלות מן הגנבה ראוי שיתנה עם השומר שישמור גם ביום ע"ש ובמו"ש איזה שעות ואז הוי שכר שבת בהבלעה ושרי.

**אם יוכל לחזור באמצע השבוע האם מותר לקבל שכר שבת?** אם שכרו לחודש והתנה לשלם לו כל יום כך וכך ויכול הבעה"ב לחזור באמצע השבוע ולא יצטרך לשלם לו בעד כל השבוע אלא בעד הימים שעברו מקרי שכיר יום ואסור לו לקבל שכר שבת לבסוף אפילו אם משלם לו עבור כל החודש ביחד, וכן הדין במשכיר חדר לחבירו לחודש והתנה עם השוכר שישלם לו לפי חשבון הימים ג"כ אסור לו ליקח שכר שבת, וה"ה אותן המלוים ברבית לא"י לשנה או לחודש צריכים לזהר שלא להתנות עם הלוח בסתמא שישלם לו לפי חשבון הימים שיחזיק המעות ת"י דיצטרך לבסוף לנכות לו שכר כל השבתות אלא יתנה עמו שאם ישלם לו באמצע השבוע יפרע לו הרבית מכל השבוע זה כולו או לא יפרע לו כלל הרבית עבור שבווע זה האחרון. ו"א דבכ"ז אף שלפי דבריו יוכל לחזור ולסלקו באמצע השבוע ע"מ מסתמא לא יחזור בו באמצע והוי שכיר חודש ומקרי אה"כ השכר שבת בהבלעה ושרי.

**חזנים ובעל תוקע האם מותרים לקבל שכרם?** אסור לשכור חזנים להתפלל בשבת ויש מי שמתיר ומ"מ אינו רואה סימן ברכה ובכ"ז ה"ה לשכור תוקע ומ"מ אסור לשכור החזן או התוקע בשבת ויו"ט גופא רק מע"ש. ואם שכרו לשנה או לחודש שיתפלל גם בימות החול ומשלם לו לחודש או לשבוע בבת אחת לכ"ע שרי. ונהגים להקל לשכור לשבתות לחוד והחושש לדברי האוסרין לא יקצוב בתחלה ומה שלוקח אה"כ י"ל שהוא דרך מתנה, ומילדת בודאי מותרת ליקח שכר שבת.

**איזה צדקה מותר לפסוק בשבת?** חפצי שמים מותר לדבר בהם כגון חשבונות של מצוה ולחשוב מה שצריך לסעודת מצוה ולפסוק צדקה לעניים או לכהכ"נ. ולגדב איזה חפץ על בהכ"נ ג"כ נוהגין העולם להקל ומ"מ לכתחלה נכון לזהר כשמקדיש איזה חפץ ידוע בשבת כגון ס"ת או עטרה לס"ת שנקדישנו בפיו מע"ש אפילו בינו לבין עצמו ואז אפילו מביאו בשבת לכהכ"נ אינו אלא מפרסם ההקדש שהקדיש מע"ש. ולפסוק מעות לצדקה ולא חפץ ידוע מותר אפילו לכתחלה בשבת לכו"ע וה"ה כשאינו מיחד החפץ בשבת רק שאומר סתם אני מנדר ס"ת אף שיש לו בביתו.

**מה מותר לעשות בשבת בשביל צרכי רבים?** מותר לפקח על עסקי רבים ומותר אפילו לילך לבתי טריטאות שמתכנסין שם הא"י כדי לפקח בשביל הרבים. ולא הותר אמירה לא"י לעשות מלאכה או שבות אחר בשביל עסקי רבים ורק הפקות והתעסקות בדברים בלא מלאכה דאסור בצרכי יחיד משום ודבר דבר זה הותר לדבר מצוה או לצורך רבים.

**איזה מקח וממכר מותר לצורך מצוה?** י"א דבמקום שנהגין ליתן לקורא בתורה מי שבירך ונודר לצדקה או לחזן דאסור בשבת לפסוק כמה יתן אלא יאמר סתם אמור בעבורי מי שבורך והמנהג להקל דמותר לפסוק צדקה ואפילו החזן עשיר חוץ צורך מצוה. ובענין הכרות מצות בבהכ"נ יש אוסרין ויש מתירין ובמקום שנהגו היתר אין למחות ביין. וקניית מקומות בבהכ"נ וכן קניית אתרוגים מן הקהל אחר גמר מצותן שוקנין אותם לאכילה

קרא להצילה בשבת ורואה שא"י צ' להם האם מחויב לחלל שבת לצלצל להם שלא יבואו  
הגב בענינו...  
Sponsored By: DollarPhone  
זכות הלימוד  
כל הזכויות שמורות  
אוסף החינוך מיל ימות  
© מהדורת התשס"ג



## כ"ב אייר

■ מהחזור שינה אחת ■

### הלכות ממצוא חפץ ולדבר בשבת סימן ש"ז

האופן	מותר	אסור
לעין בנכסיו מה שצריך	כשאינו מינכר (מ"ב א')	כשמנכרא מילתא (מ"ב א')
להחשיך על התחום להכין למוצש"ק	כשמחשיך לדבר שמותר או לדבר מצוה או רק להביא (מ"ב ב' ח')	כשמחשיך לדבר איסור (מ"ב ב')
להחשיך להביא בהמתו מחוץ לתחום	להביא בהמתו (מ"ב ג')	כשהבהמה אינו יכולה ללכת ברגליו (מ"ב ד')
לטייל למצוא סוס או ספינה לצאת בו	אף שדעתו לילך אם אינו מינכר ואינו מחשיך בסוף התחום (מ"ב ו')	כשמינכר או כשמחשיך בסוף התחום (מ"ב ו')
כשהמתו חוץ לתחום	לקרות לה בקול או מטעם פסידא להכניסה ע"י עכו"ם (מ"ב ז' ש"ע ט')	להכניסה או להזיזה מדי' אמותה ע"י ישראל אפי' אינה בעליה (מ"ב ז')
לומר לחבירו להחשיך, או לילך	לדבר מצוה, או הליכה למחר לבד (מ"ב ח')	לדבר רשות לתקן דבר או הליכה בשבת (מ"ב י"א)
להזכיר מעות מקח	לדבר מצוה וי"א כשאי אפשר יזכיר גם סכום מקח (ש"ע ג')	לדבר רשות וי"א סכום מקח אפילו לדבר מצוה (מ"ב י"ד)
הנשכר עצמו לשבת לבד	לקח שכרו כשנתן לו דרך מתנה (מ"ב ט"ו) או מילדת (מ"ב כ"ד)	ליקח שכר ואין אחריותו עליו (מ"ב ט"ו)
הנשכר עצמו לסך ימים ושבת בכלל	ליקבל שכר שבת ואחריותו עליו (ש"ע ד') ולמ"ב אפי' התנה שישלם כל יום כך (מ"ב כ') אם יתנה שאם ישלם באמצע שבוע ישלם או לא ישלם לכל שבוע (מ"ב י"ט)	לומר תן לי של שבת למחבר ליקח שכר שבת כשהקנה לשלם כל יום כך (ש"ע ד')
משכיר חדר, מלוה בריבית לפי חשבון הימים	אם ישמור בהבלעה באיזה זמן בחול (מ"ב כ"א)	אם החשבון לפי הימים (מ"ב י"ט)
שרוצה לשכור יהודי שישמור בשבת	כששכרו גם לימות החול וי"א שמותר וכן נוהגים או כשמקבל די' במתנה (ש"ע"ה מ"ב כ"ד)	לשכרו בשבת גופא וי"א שאפי' לשבת לבד אסור (ש"ע ה' מ"ב כ"ג)
לשכור חזנים להתפלל בשבת	של מצוה ומה צריך לסעודת מצוה (מ"ב כ"ו)	של רשות ומה שצריך לסעודת רשות (מ"ב כ"ז)
לחשוב חשבונות	מעות או חפץ אם לא מיהדו נוהגים להקל אפילו מיחדו (מ"ב כ"ז)	לכתחילה כשמיחד חפץ יקדשנו מערב שבת (מ"ב כ"ז)
להקדיש מעות או חפץ לצדקה	פקוח בלי מלאכה (מ"ב כ"ח)	לומר לעכו"ם לעשות מלאכה או שבות (מ"ב כ"ח)
עסק רבים	לדבר שרוצה להשתכר (ש"ע ו')	לשוכרו ולהזכיר סכום (ש"ע ו')
לשדך התינוקות לארס וללמד או אומנות	המנהג לנדר בצדקה (רמ"א ו')	י"א שיאמר סתם אמר בעבורי מי שברך (מ"ב ל"ב)
לנדר צדקה במי שברך	יש מתירין עליה שאינו חפץ (מ"ב ל"ג)	הקונה חפץ ויש אוסרין גם עליה (מ"ב ל"ג)
לקנות עליה או מקום או אתרוג מביהמ"ד או שופר	לצורך שבת ויו"ט ולצורך מצוה (מ"ב ל"ג)	"כלים" לחתן הדרוש (מ"ב ל"ג)
ליתן מתנה	לצורך מצוה או לצורך שבת (מ"ב ל"ג)	כשאין צורך מצוה או שבת
ליתן משכון	במקום מצוה או שיעורי תורה או אם בטיל בס' להתלמד הוראה (מ"ב ל"ה)	של חול (ש"ע ז')
מדידה	לחולה לרפואה (מ"ב ל"ו)	לאדם בריא (ש"ע ז')
למדוד אזור	להרהר בעסקיו (ש"ע ח')	מצוה שלא יחשוב וכ"ש אם יש לו עי"ז דאגה (מ"ב ל"ח)
הרהור	לומר שיעשה אחר השבת (מ"ב מ') או בחולה דתקף לי' עלמא (ש"ע ט')	שיעשה או ילך בשבת (מ"ב מ')
לומר לעכו"ם לעשות צורך למצוה	מלבוש דרך מלבושו וטוב שיקח מעצמו (מ"ב מ"ד)	כשאינו מלבוש (מ"ב מ"ג)
להחליף משכון לאינו יהודי	להראות לעכו"ם מעות והעכו"ם כותב - לרמ"א בכתב שלהם ולמ"ב אפי' לשה"ק (מ"ב מ"ז)	ליתן לו מעות ולרמ"א שעכו"ם יכתוב בלשון הקודש (מ"ב מ"ז)
לקנות בית בארץ ישראל ובטוריא	לרמ"א בכתב שלהם (מ"ב מ"ז)	לרמ"א בלשון הקודש ולמ"ב בכל לשון חוץ בצורך גדול (מ"ב מ"ז)
לומר לעכו"ם שיכתוב מכתב לצורך מצוה	שיכריזו שיבוא ויגיד או ישיבנה אפי' לפרסם (מ"ב מ"ח מ"ט)	אבידת עכו"ם כשאין דרכי שלום (מ"ב מ"ח)
להכריז אבידה	לצורך שבת ולמחלל שבת ולמ"א לצורך ציבור וחכם לכבוד (מ"ב נ"א נ"ב)	למ"א ליחיד או אינו צורך שבת ולא"ר אין כדאי בשבת (מ"ב נ"א)
להחרים בשבת	לצורך שבת או חמרי ציבור ובמ"ב אפילו לצורך יחיד (רמ"א י"ב מ"ב נ"א)	לרמ"א לצורך יחיד ולמ"ב אם יוכל בקל לקבץ בחול להתיר לו (מ"ב נ"א)
להתיר חרם	כן נוהגים בקושטנטינא (מ"ב נ"ג)	להגאונים אפי' בשל הקדש ויתומים (מ"ב נ"ג)
להכריז שיש בית למכור	במקום דנהגו כל מי שיש לו זכות יבא ויגיד (מ"ב נ"ד)	אם לא יגיד זכותו ייאבד זכותו (ש"ע י"ג)
להכריז על קרקע הנמכר	במקום שאין יין מצוי (מ"ב נ"ה)	במקום שיש מצוי או להזכיר הסכום מקח (מ"ב נ"ה)
להכריז שיש יין למכור	להצילו מלעבור ויחלל שבת לעולם אפי' בקטן (מ"ב נ"ז נ"ח)	להצילו מעבירה אחת (מ"ב נ"ח)
לעבור איסור להציל חבירו מעבירה באונס	לעשות איסור דרבנן (מ"ב נ"ו)	לעשות איסור דאורייתא (מ"ב נ"ו)
לעבור איסור כדי להציל מעבירה כשפשע	להכנסת הגדולה	למ"א ולמשנה ברורה
לילך חוץ לתחום לקום נקמת אביו		

הייתי. ואם הסחורה היא של ישראל אפילו יחד לו מקום והניח שם הסחורה לא מהני. אבל אם לקחה קודם שבת אע"פ שמפליג בשבת מחוץ לתחום שרי.

**באיזה אופן מותר לעשות שבות דשבות או שבות אחד?** דבר שאינו מלאכה ואינו אסור לעשות בשבת אלא משום שבות מותר לישראל לומר לא"י לעשותו בשבת והוא שיהיה שם מקצת חולי [דבחולי ממש הכולל כל הגוף או שיש בו סכנת אבר אפילו ישראל עושה שבות אחד דעה] או יהיה צריך לדבר צורך הרבה ודוקא במקום הפסד גדול אבל בלא"ה אין להקל כלל ויש מפקקים אפילו באופן זה, או מפני מצוה, ואין מרמין דבר לדבר בענין השבותין ואין לך בהם להחריף אלא מה שאמרו חכמים, אבל דבר שאיסורו מה"ת אסור ע"י א"י אפילו לדבר מצוה וע"כ אסור לומר לא"י להדליק נר כדי ללמוד ולהתפלל. ויש מקילין אפילו במלאכה דאורייתא ע"י א"י במקום מצוה ויש להחמיר בזה חוץ במילה יכול לסמוך על דעה זו. ומה דק"ל אמירה לא"י שבות הוא אפילו אם אומר לא"י שיאמר לא"י אחר לעשות לו מלאכה בשבת ויש מקילין בזה וכ"כ בדבר שאינו אלא משום שבות ובמקום הפסד גדול יש לסמוך על המקילין.

**איזה חשבונות מותר לעשות בשבת?** אסור לחשוב חשבונות אפילו אם עברו כגון כך וכך הוצאתי על דבר פלוני ודוקא שעדיין שטר הפועלים אצלו ואפילו אם אח"כ נתברר לו ע"פ חשבונו שאין מגיע להם ממנו כלום אבל אם פרעם כבר מותר וכן אם גם מתחלה היה יודע שאין מגיע להם ממנו כלום הוי חשבונות של מה בכך ושרי ואם החשבונות האלו יש בהן צורך לחבירו וחושב החשבונות האלו לצרכו אסור. חשבונות שאין בהם צורך מותר לחשבן ויש למנוע מזה מצד שיחה בטלה ואפילו בחול אינו יפה כ"כ לת"ח.

**האם מותר לומר לשבת שלמחר ילך למקום פלוני או יעשה דבר פלוני?** יכול לומר לחבירו לכוך פלוני אני הולך למחר או לך עמי לכוך פלוני למחר כיון שהיום יכול לילך ע"י בורגנין מיהו אסור לומר אני רוכב למחר או שילך בקרון ואין מעיל עצה לזה רק יאמר אני הולך למחר, וכן כל כיוצא בזה כגון שיאמר לחבירו שיביא לו למחר מחוץ לתחום פירות שנתלשו מכבר שאין עליהם איסור מוקצה ובלבד שלא יזכיר לו שכירות, ולעשותו היום אסור אפילו לא"י לומר ואפילו בדיעבד אם הביא מחוץ לתחום אסור להשתמש מהם, אבל בדבר שאין בו צד היתר לעשותו היום אפילו הוא רק איסור דרבנן כגון שיש לו אפי' בתוך התחום פירות מוקצים כיון שא"א לו להביאם היום אסור לומר לחבירו שיביאם לו למחר וכן אסור לו להחשיך בסוף התחום כדי שיביאם הלילה לילך שם להביאם אבל פירות שאינם מוקצים כיון שמתוך דבריו שרצונו לו לאחר השבת מותר נמי להחשיך בשבילם. וכן לא יאמר בינו לבין עצמו אעשה דבר פלוני למחר אבל יכול להחשיך בסוף התחום כדי למהר לילך שם לשמורם שאפילו היום היה יכול לשמורם אם הם היו בתוך התחום ואם לא כוון להחשיך אלא לשמורם יכול אף להביאם אפילו אם הם מחוברים וצריך לתלם מעברם.

**היכן מותר להחשיך בשבת והיכן אסור?** מותר להחשיך לתלוש פירות ועשבים מגנתו וחורבתו שבתוך התחום כשאינו עומד אצל הגינה דאל"ה הרי מנכר מילתא ע"י עמידתו שרוצה לעשות בה איזה דבר במו"ש, ולא אסור להחשיך אלא בסוף התחום משום דמינכרא מלתא אבל בתוך התחום לא מינכרא על מה הוא מחשיך, ומ"מ אינו אסור אלא כשכוונתו באמת לזה אבל אם כונתו להחשיך כדי לילך אח"כ בלילה מותר.

**באיזה אופן מותר לשאול דבר מחבירו בשבת?** השואל דבר מחבירו לא יאמר לו הלויני דמשמע לזמן מרובה ואיכא למיחש שמה יכתוב אלא יאמר לו השאילני, ובלשון הלואה לא מהני אפילו אם מתנה עמו שמלוהו רק לזמן מועט, ואפילו אם לזה ספרים שהוא דבר מצוה ג"כ לא יאמר לשון הלואה, ובמקום שנוהגין שסתם הלואה רשאי לתבע לאלתר רשאי לומר הלויני ואין זה ברור, ובלשון לע"ז שאין חילוק בין הלויני להשאלני צריך שיאמר תן לי ומותר ג"כ לסיים ואחזור ואתן לך. וכשלוה בשבת ואינו רוצה להאמינו יניח משכונו אצלו אבל לא יאמר לו הילך משכונו דהוי כעובדא דחול, ודוקא יין ושמן ודבר שהוא צורך שבת אבל דבר שאינו צורך שבת אסור להניח עליו משכונו. כשם שאין לזון בשבת כך אין פורעין בשבת אפילו אם לזה ממנו כדי יין ושמן לזמן מרובה, ואם אומר בלשון חזרה ולא בלשון פריעה מותר, וכ"ז דוקא בדבר שהוא מאכל וצורך שבת אבל בלא"ה אסור בכל לשון.

**מה מותר לומר בשבת שיעשה למחר?** אסור לומר דבר פלוני אעשה למחר או סחורה פלונית אקנה למחר, ודוקא אם הוא דבר שאסור לעשותו בשבת ואפילו רק איסור דרבנן וי"א דאפילו דבר מצוה כגון כתיבת ס"ת וכה"ג אסור לומר אעשה למחר וי"א דכל לדבר מצוה שרי ומ"מ נכון לכתחלה להחמיר כשאין צורך לזה בדבורו היום ואם מתירא שיתרשל בדבר אז לכו"ע שרי לזרוזי נפשיה.

**באיזה אופן מותר לגבות חוב בשבת?** אסור לעכב האיני יהודי בשבת בשביל החוב אבל יכול לומר אח"כ בחול לשופט מדוע לא עכבת הא"י בשבת כדי שיביין ויעכבנו לשבת הבאה כשיודמן לו, ומי שיש לו חוב אצל האנס ובשבת נודע לו שהוא ילך מן העיר ואפשר שלא ישוב עוד מותר לילך בשבת לקבול עליו אצל השר שיפרענו דבמקום פסידי לא גזור. אינו יהודי שהיה תפוס אצל השופט בשביל יהודי שהיה חייב לו יוכל לומר להשופט שיקבל ערבות מאינו יהודי ויניח התפוס אבל לא יאמר לו שיכתוב בערכאות. אם אינו יהודי חייב לו וירא שמה יסע בשבת יכול להתראות אליו כדי שיתן בשבילו לחבירו הא"י. ואסור לעכב נכסי ראוובן ביד שמעון בשבת.

**דברים בטילים וחדשות האם מותר לשוה?** אפילו בשיחת דברים בטלים אסור להרבות ובי"א שסיפור שמועות ודברי חדושים הוא עונג להם מותר לספרם בשבת כמו בחול ומ"מ יזהר מלהמשיך הרבה בזה דאף בדבר שהוא עונג גמור כמו אכילה ושתיה ושינה אין להמשיך הרבה משום בטול תורה והנשמר מלדבר דברי חול קדוש יאמר לו ואנשי מעשה נזהרים ביותר מזה שלא לדבר בשבת אפילו דברים הכרחיים כ"א בלשון הקודש, אבל מי שאינו מתענג אסור לאומרם כדי שיתענג בהם חבירו ואם הוא מתענג כמה שהם מתענגים אפשר דיש להקל. ואסור לספר בשבת איזה דבר שמצטער בו. אדם המבקר לחבירו בשבת בשחירת לא יאמר לו כדרך שאומר בחול צפא טבא רק יאמר לו שבת טבא.

**האם מותר לשכור פועלים בשבת?** אסור לשכור פועלים ולא לומר לא"י לשכור לו פועלים בשבת אע"פ שאין הישראל צריך לאותה מלאכה אלא לאחר השבת ואפילו אם יאמר לא"י שישכור לו פועלים אחר השבת ג"כ אסור שכל מה שהוא אסור לעשותו אסור לומר לא"י לעשותו וה"ה כל דבר שאסור לישראל לעשות מצד הדין אסור לומר לא"י לעשותו אבל בדבר שאינו אלא מנהג וחומרא בעלמא שרי לומר לא"י לעשותו. ואפילו לומר לו קודם חשכה לעשותו בשבת אסור אבל מותר לומר לו אחר השבת למה לא עשית דבר פלוני בשבת שעבר אע"פ שמבין שמתוך דבריו שרצונו שיעשנה בשבת הבאה, ודוקא כשמרמו לו בשבת גופא ע"ז אסור. ומ"מ לא ינהג הישראל מאותה מלאכה עד אחר השבת חוץ בדבר שאין גוף הישראל הנהג ממנו כגון שכבר יש נר ואש והא"י מוסיף דאל"כ אפילו אם הא"י הדליקה מעצמו אסור לישראל ליהנות ממנו.

**האם מותר ליתן מעות לנכרי שיקנה הוא לעצמו בשבת?** אסור ליתן לא"י מעות מע"ש לקנות לו בשבת ואפילו מתחלת השבוע אסור ואפילו קצץ לא מהני, אבל יכול לומר לו קנה לעצמך אפי' מער"ש ואם אצטרך אקנה ממך לאחר השבת ואפילו אם מבטיחו שיקנה ממנו אח"כ.

**האם מותר ליתן מעות לנכרי מע"ש שיקנה להישראל בשבת?** מותר לתת לא"י מעות מע"ש לקנות לו ודוקא בשקצץ לו שכר עבור זה ובלבד שלא יאמר לו קנה בשבת ואם יום השוק שם בשבת ובאותו מקום אינו מצוי לקנות כ"א ביומא דשוקא הו"ל כמזכיר לו יום השבת בפירוש בין שמבקשו לקנות עבורו או שנותן לו למכור ואפילו בתחלת השבוע אסור ובמקום שמצוי קצת גם כשאר ימים אין איסור אלא אם כן מזכיר בפירוש יום השבת וכן אם אמר לו הישראל ראה שאני צריך לילך

לדרכי במו"ש הוי ג"כ כמזכיר יום השבת בפירוש. י"א דמה שהתירו אם לא זכר לו שיקנה בשבת מ"מ לא ינהג הישראל ממנו באותה שבת ויש חולקין עליו. אל ידור אדם בעיר שיום השוק הוא בשבת כי א"א שלא יחטא ואם השוק אינו בשבתו שרי.

**האם מותר להניח לנכרי שיטול סחורתו להוליכו למקום אחר?** מי ששכר א"י להוליך סחורתו אף שקצץ לו שכר עבור זה ולא יחד לו שיוליכנו בשבת ובא הא"י ולקחה מבית ישראל בשבת אסור והיו עונשין העושה לפי עשרו בממון או במלקות אם אין לו ממון ואם טעה וכבר שמו"ר אין עונשין אותו ונאמן לומר שרגג

האם נכון מה שמקילין בכמה מקומות כשנכבה העקמ"ר או המקרר בביהמ"ד שקרוין לנכרי שידליקנו? **הנהגת בענינינו**

Sponsored By: **DollarPhone** **שבות תלמוד**

כל הזכויות שמורות  
אסור להעתיק מלי רשות  
© מהמחלת המגזל

ללימוד שלחן ערוך א"ח  
עם משנה ברורה

# דפי ציורים וטבלאות

משנה ברורה  
 מו סימן שז סעיף א  
 עד סימן שז סעיף יב

## כ"ג אייר

מחזור שינה אחת



1800 466-1593  
 www.hithadshana.org  
 כל הזכויות שמורות  
 אסיר לתמיכה בתעשיית  
 התחנות הישנה

### דניי שבת התלויים בדיבור - שו"ע סי' ש"ז (ח"א)

הטעם	אסור	הטעם	אופן
לומר אינשה או אקנה למחר בדיבור רשות	שאינו דיבור חולי (שו"ע א')	לומר אינשה או אקנה למחר בדיבור רשות	כשמותו לעשותו (מ"ב א')
לומר אינשה למחר בדיבור מצוה	דיבורו שאינו צריך היום (מ"ב א')	לומר אינשה למחר בדיבור מצוה	דבר מצוה שמוחיא שיתקבל (מ"ב א')
לעכב הענינים בשביל החוב	בשבת (מ"ב א')	לעכב הענינים בשביל החוב	בחול כדי שיבין לשבת (מ"ב א')
כשיש לו חוב יציל אגס	כשיש לו חוב יציל אגס	כשיש לו חוב יציל אגס	לקבל עילו כשנודע בשבת שישלך ולא יישב עוד (מ"ב א')
עב"מ תפוס בשביל יודיו	---	עב"מ תפוס בשביל יודיו	לומר לפרט שיקבל עירובת (מ"ב א')
עב"מ שהיו לו יודא שיטע בשבת	מקום פסידא (מ"ב א')	עב"מ שהיו לו יודא שיטע בשבת	להתיראות אליו שיתן לעב"מ אחר (מ"ב א')
לדבר בכלל	למנוח מילתא (מ"ב ה')	לדבר בכלל	אנשי מעשה נהרגין ביותר דבר רק בלשון מקורש (מ"ב ה')
שיחה דביה בטלים	בשביל עונג שבת (רמ"א א')	שיחה דביה בטלים	כשעונג לו (רמ"א א')
לספר בשאחרים מתענגים	בשביל עונג שבת (רמ"א א')	לספר בשאחרים מתענגים	אם מתענג כשהם מתענגים (מ"ב ו')
המבקר הבויו שבי"ק בבוקר	בשביל עונג שבת (רמ"א א')	המבקר הבויו שבי"ק בבוקר	יאמר "שבת טובה" (מ"ב ה')
לומר לעב"מ לעשות איסור בשבת או אחר שבת	לא אסור אמירה לעב"מ כשיק חומרא (מ"ב ח')	לומר לעב"מ לעשות איסור בשבת או אחר שבת	דבר שאסור רק מצד חומרא (מ"ב ח')
לומר לעב"מ לעשות בשבת	כיון שאינו אומר לו כפודיש (מ"ב י')	לומר לעב"מ לעשות בשבת	כשאינו אומר בשבת (שו"ע ב')
להתיר מלאכה כשעב"מ עשה בשביל ישראל	לא גורו כיון שאין ההנאה כי"ב	להתיר מלאכה כשעב"מ עשה בשביל ישראל	כשאין גורו ישראל הנה רק כמסורו נר (מ"ב י"א)
לומר לעב"מ שיקנה בשבת	דעששו קנה לעצמו (מ"ב י"ג)	לומר לעב"מ שיקנה בשבת	בא"ל קני לעצמו אפי' מבטחו שיקנה אה"כ (שו"ע ג')
עב"מ יקנה או ימכור לישראל בשבת	דעושה אדוניו דנפיש (מ"ב י"ד)	עב"מ יקנה או ימכור לישראל בשבת	כשלא א"ל לקנה בשבת וקני' (שו"ע ד')
להתיר מהעב"מ שקנה באופן הנה"ל שמוחה	שמוחה דהו"ל מילי דרבנן (שע"כ י"ז)	להתיר מהעב"מ שקנה באופן הנה"ל שמוחה	לא"ר אם אינו מני מאכל (מ"ב ט"ו) שע"כ י"ז
לדור בניו שיום השוק רק בשבת	אפשי שלא ינטל (מ"ב ט"ו)	לדור בניו שיום השוק רק בשבת	אם יום השוק אינו בשבת (מ"ב ט"ו)
ליקח סחורה מבית ישראל בשבת	סחורה של ישראל (מ"ב ט"ו)	ליקח סחורה מבית ישראל בשבת	כשהסחורה של העב"מ (מ"ב ט"ו)
כשלקח העב"מ מבית ישראל סחורה בשבת	בכיוו ערשיו העשוי לפי ממון ועני מלקוח (רמ"א י' מ"ב י"ח)	כשלקח העב"מ מבית ישראל סחורה בשבת	אין עונשם כשטעה ופכו שמוחה (מ"ב י"ח)
לעשות שבת ע"י עב"מ	אין מפקינן אפי' בנדר ובתפסה גדול וי"א מצוה	לעשות שבת ע"י עב"מ	חולי קנה או צורך תרבה (שע"כ עני דנפין) מ"ב תפסה גדול או לצוה י"א רק לצוה (מ"ב כ"ב א')
מלאכה דאורייתא ע"י עב"מ במקום מצוה	כן פסק המ"ב ח"ו במילה (מ"ב כ"ד)	מלאכה דאורייתא ע"י עב"מ במקום מצוה	ברמ"א יש מקליקו ברמ"א רק למילה (רמ"א ה' מ"ב ד')
אומר לעב"מ שיאמר לעב"מ לעשות מלאכה	לא יאמרו רבו	אומר לעב"מ שיאמר לעב"מ לעשות מלאכה	י"א אפי' דאורייתא הרמ"א מקיל במקום הפסד (מ"ב כ"ד)
לחשוב חשבונות שעברו	שכר פועלים אצלו או שנעט לאחר (ולרא שמוס) (מ"ב כ"ז כ"ז)	לחשוב חשבונות שעברו	לשכר פועל וידוע שאינו מגיע להם כלום ושאינו בהם צורך (מ"ב כ"ז ב')
רצה לשבור חביו או עב"מ במוצ"ש	היה נמון עמו לערב (שו"ע י')	רצה לשבור חביו או עב"מ במוצ"ש	התירא בנינו לעמוד עמו לערב (שו"ע ד')
לומר לברך פלגני אני _____ למחר או _____ עמי	דבר שיש צד היחזק (שו"ע ח')	לומר לברך פלגני אני _____ למחר או _____ עמי	הח"ל (שו"ע ח')
לומר להביו שיבואו לו למחר	שיש צד היחזק (מ"ב ל"ב)	לומר להביו שיבואו לו למחר	מחזין לתורה דבר היחזק (שו"ע ח')
לומר להביו שיעשה לו למחר	שיש בהם צד היחזק (שו"ע ח')	לומר להביו שיעשה לו למחר	דבר היחזק או לחזין לתורה (שו"ע ח')
להחשיך בסוף החתום	שכשפת מותר לשמור ויש צד היחזק (לי"ה ל"ז)	להחשיך בסוף החתום	לדבר היחזק, לשמור או להביא פירות שאינם מקוה (שו"ע ח')
להביא מידות מחובבין כשהחשיך בסוף החתום	שעיקר חובתו להקטירה שמוחה (מ"ב ל"ח)	להביא מידות מחובבין כשהחשיך בסוף החתום	כשהחשיך לשמור (שו"ע ח')
להחשיך לחלוט פירות	בסוף החתום (שו"ע ט')	להחשיך לחלוט פירות	בסוף החתום (שו"ע ט')
לסייל או להחשיך למרחץ למוצ"ש	לא מונבא (מ"ב מ')	לסייל או להחשיך למרחץ למוצ"ש	בסוף החתום, לא סמך לפתח המרחץ (מ"ב מ')
לומר להביו שמור לי	שמוחה ולא נחשב כשכרו (מ"ב מ"א)	לומר להביו שמור לי	בחנוג או כשאומר אני שמור לך (שו"ע י')
לשאל חובביו לצורך שבת בלשון הלוגי	אפי' מותר לומר מותר ולדבר מצוה (מ"ב מ"ג)	לשאל חובביו לצורך שבת בלשון הלוגי	במקום שישאיר לבער לאהלה (מ"ב מ"ב)
לשאל חובביו לצורך שבת בלשון השאילני	בלשון לע"י (שו"ע י"א)	לשאל חובביו לצורך שבת בלשון השאילני	בלשון קודש או יאמר תן לי (שו"ע י"א)
כשאנו מאמני	ולא יאמר הי"ך משכן (שו"ע י"א)	כשאנו מאמני	להנות משכון (שו"ע י"א)
לפרוע חוב	בלשון פריעה (מ"ב מ"ז)	לפרוע חוב	בלשון תורה דבר מאכל לצורך שבת (מ"ב מ"ז)

# דפי ציורים וטבלאות

משנה ברורה  
 מו סימן שז סעיף א  
 עד סימן שז סעיף יב

## כ"ג אייר

מחזור שינה אהוד -



1800 466-1393  
 www.hillul.com/00  
 כל המידע שמורות  
 © תחילת המסמך מ"ת

לומר נבדו - דגן בוד לברכה שחטבלאות אלו נעשו כפי הברכה ברבי  
 המטה ברורה - או שיש דעת הלומד נוטה אחרת ודאיה שגאה  
 בהטבלאות - או שיש לו איה אהוד או הערה, נא שיהיה בנבט  
 לרדיעיה מזה, ולבנות את הדיבס, ואייה במהירות דבא יתוקן ברכות.  
 הגות אלו יתקבלו אך ורק ע"י הפקיס  
 הטבלאות אלו הם בפרשת לא לפסק מזה הלכה למעשה, ולא נעשה רק  
 לחקל על הלומד, בשעת לימודו ולחזור עליו בקשר, וליהבה למעשה  
 צריכה לעיין בפנים בתבנית ברורה.  
 בכל הבהרה, תהלה המפסק

### דיני שבת התלויים בדבור - שריע סי ש"ז (ח"ב)

אופן	מותר / מה יעשה	הטעם	אסור	הטעם
הכתיב לקריא בכוח כמה אורחים ומגדים זמן	כשהוקף ככתל הקיקה שוקנת (שריע י"ב)	דלא ימחוק ולא יחלוף בשטר (מ"ב מ"ח)	אפי ע"י כותל ואפי בבה אפי אפי לעיין בהם (שריע י"ב)	שמו זמון וגויה שטרי הדיונות (מ"ב מ"ז)
השמש לקרא בכוח כמה אורחים - מגדים	לבר מצות, ובבירכי י"א אפי סעודת רשות (מ"ב מ"ז)	חפצי שמים י"א לא גזרו על שמש (מ"ב מ"ז)	בסעודת רשות (מ"ב מ"ז)	גויה שטרי הדיונות (מ"ב מ"ז)
לקרוא ת"ל כשהוקף בכוח	בכותל הקיקה שוקנת (שריע י"ב)	דלא ימחוק ולא יחלוף בשטרא (מ"ב מ"ח)	כשכולסת (מ"ב ג')	שמו זמון וגויה שטרי הדיונות (מ"ב מ"ז)
פסקאות שכתוב בהם סכום דמים או השבר	לסימן בעלמא (מ"ב ג')	דלא דמי לשטר (מ"ב ג')	לחשבון (מ"ב ג')	ככותב ת"ל (מ"ב ג')
שטרי הדיונות גאוות שלום	לניין באגרת שנשלח שאינו יודע מה כתוב בו (שריע י"ד)	שמו צורך הגוף (מ"ב ג')	בשטרי הדיונות ובאגרות שלום אפי לעיין (שריע י"ג)	מנצא חפני ושמו יתוקן הם לעיין א"א שלא יאש חשבתים (מ"ב ג')
אגרת מוחין לחתום	למשנה ברורה (מ"ב י"ז)	ראוי לישראל אחר (מ"ב י"ז)	להחזיק טוב לחדה שלא יגע (שריע י"ד)	מוקצה שתובא מוחין לחתום (מ"ב י"ז)
לחלוט אגרת	למחבר שלא מוחין לחתום ולמ"ב כל האגרות (מ"ב י"ז)	דראוי לצור ע"פ צלחתו (מ"ב י"ז)	אם מקפיד כדרך הסודרים (מ"ב י"ז)	הם מוקצה (מ"ב ג')
עכרים הביא אגרת	יאמר לו שנינו ע"ג קרקע (מ"ב י"ז)	שלא יעשה הישראל הגמור ההוצא (מ"ב י"ז)	נהגו שלא לחלוט (מ"ב י"ז)	שלא יעשה הישראל הגמור ההוצא (מ"ב י"ז)
לפתוח אגרת ע"י עכרים	למר שטעו יעל לקרותו (מ"ב י"ז) ולגורן גורל ע"י שטרא (שע"צ ס"ז)	כדי שיבין ברעם (מ"ב י"ז)	לומר בהדיא לפתוח אם לא לגורן (מ"ב י"ז)	—
כותל או וילק שיש בו צרות וכדומה	—	—	—	—
לקרוא בספרי מלחמות	ספר יוספון ד"ה אפי בלע"ז ולמ"א בלח"ק (ט"ז מ"ב ט"ז)	שילמד מסר ויראה ב' ולשי"ק יש בו קשות (מ"ב י"ח ט"ז)	אף כותל (שריע ט"ז)	מוטב לגיב ואל הפנו (שריע ט"ז)
לקרוא בשטות ושטות חול' דברי חשק ואגרת שלום	למ"א שירת חולין ואגרת בלש"ק (מ"ב ט"ג)	דיש בו קדושה, ופסקים (מ"ב ט"ג)	דברי חשק ושטות למ"ב וכל אפי בלשון הקודש (מ"ב ט"ג ס"ג)	דמורה הצה"ר ומקח וממכר (מ"ב ט"ג ס"ג)
לקרוא ב"ציטונגו"	לש"י שבות יעקב (מ"ב ט"ג)	—	להדבר אחרים (מ"ב ט"ג)	שיש בהם דיעה ממשא ומתן (מ"ב ט"ג)
לילך לטריטאות (מצי שוחק)	כפורים שעושין זכר לאחשוורש (מ"ב נ"ט)	—	כלל השנה אפי כפורים אם אין עושין זכר לאחשוורש (מ"ב נ"ט)	שמגדה הצה"ר ונפל לגינתו וסודין באין עליו (מ"ב נ"ט)
ללמוד בשבת	רק דברי תורה ונהגו לקול בדברי חכמה (מ"ב ס"ה)	—	י"א זולת דברי תורה ודא שמים יחמור כן (מ"ב ס"ה)	כי הרמכים והר"ן אסורין (מ"ב ס"ה)
להביט באצטרול"ב ולעיין בספרי רפואה	למ"ד שמתיר ספרי חכמה (שריע י"ז באה"ט כ')	מתנ"מ אם מהספר או בכלי (מ"ב ס"ה)	למ"ד שאסור זולת דברי תורה (שריע י"ז)	שהם בכלל דברי חכמה (שריע י"ז)
לשאל מן השו"ע	כל שמונה לקרותו (מ"ב ס"ב)	השעיש ודחה וגו' יכול ללמוד דיני וגו' (מ"ב ס"ג)	כל שאסור לקרותו (מ"ב ס"ב) או מקפיד לצור ע"פ צלחתו (שע"צ ע')	מוקצה
סחודה הנפטר ע"י מים או דליקה	מה שמונה בחול ולמ"א לרפואה (שריע י"ח מ"ב ס"ז)	שאין זו מלאכה	מה שאסור כהול למ"א כשאינו לרפואה (שריע י"ח מ"ב ס"ז)	כישוף או סכנה להמ"א מנצא חפני (מ"ב ס"ז)
אמר לעכ"ם לעשות לו מלאכה בשבת	להאמר לקרוא לעכ"ם אפי ע"י עשק עכ"ם דאורייתא, וי"א למ"ד כל המפסק אפי מפסק (שריע י"ט)	שכחול על מומנו שמו יעשה בעצמו (מ"ב ס"ט)	קדום כבד שישע או כפרמ"א שרבים יודעים לישראל ולמ"ד ק"ב כבד (מ"ב ס"ט)	שאם תצטע לשון נכוח נסענה לו - וכל המפסק השט שמו יעשה (שלי"ד מ"ב ס"ט)
לומר לעכ"ם לעשות מלאכה לעצמו שאין הישראלי נהנה	בכלים של עכ"ם (שריע י"א)	שהיה אינו נהנה מאלאבת העכ"ם	בכלים או חפצים של ישראל (שריע י"א)	כי שיהיה בעצמו לא יכל לעשות בכלל אגודה לעכ"ם (מ"ב ע"ג)
לעשות בשבת בירוש"מ	לגורן מצוה או טרוד (שריע כ"ב)	שעשה לעצמו - וכל עכ"ם לא מהו אגודה לעכ"ם (מ"ב ע"ג)	כשאינו מצוה ואינו טרוד (שריע כ"ב)	שדבר אסור בזמן אסור
לומר לעכ"ם לעשות מלאכה	אם לעשותו אחר השבת (מ"א כ"ב)	של דבר ששמו שבת לא גזרו בהשי"מ (שמי"ב שריע א')	אם לעשות המלאכה בשבת (מ"א כ"ב)	דומה בכלל אגודה (מ"ב ע"ז)
לומר לעכ"ם כאופן שיבין לעשות מלאכה	שלא בלשון ציווי וגו' לנהנה כשאנו נהנה גמורה (מ"ב ע"ז)	שאינו בכלל אגודה (מ"ב ע"ז)	בלשון ציווי (מ"ב ע"ז)	שככלל אגודה כמו דמו (מ"ב ע"ז)
לומר לעכ"ם שיהיה תבואה לישראל לפנותו	אם הוא של עכ"ם עתה המורה וי"א עד שישועב עמו (מ"ב ע"ז שריע ט"ט)	שקדום המורה לא מהו קדושה (שע"צ ס"ט)	אם התבואה של ישראל (מ"ב ע"ז)	דשבת דשבת מותר רק לגורן מצוה (מ"ב ע"ז)
לקבל גבינות שעשה העכ"ם רק בשבת בשביל החול	כשעכ"ם עושה בשביל ואם לא יקבל יפסק (מ"ב פ')	כ"ש ממכס (מ"א ל"ב)	—	—

## והוי זהיר...

סימן שז - שו"ע סעיף א'

ודבר דבר (ישעיה נח, יג): שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול; ואפילו בשיחת דברים בטלים אסור להרבות. הגה: וב"א שסיפור שמועות ודברי חדושים הוא עונג להם, מותר לספרם בשבת כמו בחול  
 מ"ב ס"ק ד': ומ"מ יזהר מלהמשיך הרבה בזה דאף בדבר שהוא עונג גמור כמו אכילה ושתייה ושינה  
 מבואר בסימן ר"צ ובב"י בסימן רפ"ח דאין להמשיך הרבה דלאו שאינם עוסקים בתורה בימות החול ניתן  
 שבת עיקרו לד"ת ואפילו לת"ח היגעים בתורה כל ימות השבוע ג"כ איתא באחרונים שלא ירבו בו יותר  
 מדאי משום בטול תורה:

מ"ב ס"ק ה' - מותר לספרם וכו'. לאו משנת חסידים היא והנשמר מלדבר דברי חול קדוש יאמר לו.  
 ואנשי מעשה נזהרים ביותר מזה שלא לדבר בשבת אפילו דברים הכרחיים כ"א בלשון הקודש [ונראה  
 שטעמם הוא למגדר מלתא כדי שלא יבואו לשיחה בטלה] כ"כ בא"ר. - איתא בשל"ה קבלתי אדם המבקר  
 לחבירו בשבת בשחירת לא יאמר לו כדרך שאומר בחול צפרא טבא רק יאמר לו שבת טבא [בלשון קודש או  
 בלשון חול כמנהגנו היום] כדי לקיים זכור את יום השבת  
 מ"ב ס"ק כ"ו

כתב הרמב"ם חשבונות שאין בהם צורך מותר לחשבן כיצד כמה סאין תבואה היה לנו בשנה פלונית  
 כמה דינרין הוצאנו בחתונת בנו כך וכך חיילותיו של מלך וכיוצא באלו שהן שיחה בטלה שאין בהן צורך  
 כלל עכ"ד ופי' המגיד משנה דרמז לנו שיש למנוע מזה מצד שיחה בטלה שאין שיחה בטלה ראוי ליראי  
 חטא וגם בביאורי רש"ל כתב שאפילו בחול אינו יפה כ"כ לת"ח דהוי כמושב לצים ומבטל בהן לימודו  
 [א"ר]

## והוי זהיר...

סימן ש"ז - שו"ע סעיף ט"ז

מליצות ומשלים של שיחת חולין ודברי חשק, כגון ספר עמנואל, וכן ספרי מלחמות, אסור לקרות בהם  
 בשבת; ואף בחול אסור משום מושב לצים (תהילים א, א), ועובר משום אל תפנו אל האלילים (ויקרא יט, ד)  
 לא תפנו אל מדעתכם; - ובדברי חשק, איכא תו משום מגרה יצר הרע; ומי שחיברן ומי שהעתיקן, וא"צ  
 לומר המדפיסן, מחטיאים את הרבים.

מ"ב ס"ק נ"ט: - וכ"ש ההולך לטריטאות וקרקסאות [והם מיני שחוק, כדאיתא בעבודת כוכבים דף  
 י"ח] ושאר מיני תחבולות - וגם כפורים אין מותר רק השחוק שעושים זכר לאחשוורוש - ובעו"ה כיום  
 נעשה דבר זה כהפקר אצל איזה אנשים לילך לבית טריטאות, והכתוב צוח ואומר אל תשמח ישראל אל גיל  
 וכו' - וגם איכא בזה משום מגרי יצה"ר בנפשם - ואחז"ל כל המתלוצץ נופל בגיהנם, ויסורין באין עליו  
 שנאמר ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו מוסריכם [ע"ש בגמרא עוד]

מ"ב ס"ק ס"א: ואצ"ל המדפיסן. - וכן מוכרי ספרים הסותרים בענינים כאלו וממציאין אותם לקונים  
 לקרות בהם הם בכלל זה - ועיין בספר מחנה חיים בתשובה א' שהאריך בענין זה מאד - ואחז"ל גדול  
 המחטיא לאדם יותר מן ההורגו שההורגו הוא רק בעוה"ז והמחטיאו הוא גם בעוה"ב:

מ"ב ס"ק ס"ב: - לקרות בשיחת חולין וכו'. ובדברי חשק שהוא מגרה יצה"ר לכו"ע אסור (סט) אפילו  
 בלה"ק וכל שאסור לקרותו אסור אפילו לטלטלו

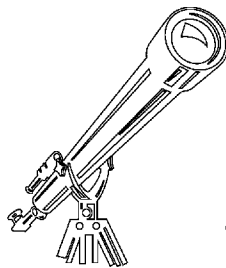
מ"ב ס"ק ס"ג: - ולענין קריאת צייטונגין  
 בשבת אף שבתשובת שבות יעקב מקיל בזה  
 הרבה אחרונים אוסרין מפני שיש בהם ידיעה  
 מעניני משא ומתן:

שו"ע סעיף יז

אסור ללמוד בשבת ויו"ט, זולת בד"ת;  
 ואפילו בספרי חכמות אסור; ויש מי שמתיר,

מ"ב ס"ק ס"ה

וכן נוהגין להקל, וכתב בא"ר דירא שמים  
 ראוי להחמיר בזה, כי הרמב"ם והר"ן אוסרים:



סימן ש"ז - שו"ע סעיף יז  
 ע"פ סברתו מותר להביט  
 באצטרלו"ב בשבת  
 מ"ב ס"ק ס"ו  
 הוא כלי של החזים בכוכבים

# דפי ציוורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שז סעיף א  
עד סימן שז סעיף יב

**כ"ג אייר**

■ מחזור שינה אחת ■

1 800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות

ואסור להעתיקם בלי רשות

© מהדורת המפעל



# דפי ציוורים וטיבלאות

משנה ברורה

מן סימן שז סעיף יב  
עד סימן שח סעיף ג

**כ"ד אייר**

■ מחזור שינה אחת ■

1 800 466-7593

www.HilchusDiyoma.org

כל הזכויות שמורות

ואסור להעתיקם בלי רשות

© מהדורת המפעל





כל הזכויות שמורות  
ואסור להעתיק בלי רשות  
© מנהלת הספרייה

# משנה ברורה מן סימן שז סעיף א עד סימן שז סעיף יב

# דפי סיכום

■ מוזכור שינה אחת ■

## כג אייר

### סימן ש"ז

### דיני שבת התלויים בדיובור – חלק א'

הטעם	אסור	הטעם	מותר	האופן / הדין
דכתיב ודבר דבר ודרשו חז"ל שלא יהא דיובורך של שבת כדיובורך של חול (ש"ע א')	אסור לומר דבר שאסור לעשותו בשבת אפילו אם איסורו הוא רק מדרבנן (ש"ע א' מ"ב א')	דאינו חשוב כדיובורו של חול (ש"ע א')	מותר לומר דבר שמותר לעשותו בשבת (מ"ב א')	לומר בשבת דבר פלוני אעשה למחר (ביום חול) או דבר פלוני אקנה למחר, בדבר רשות
דס"ל דאפילו דבר מצוה בכלל דבר דבר - להחמיר כהאוסרים הנ"ל (מ"ב א')	י"א דאסור אפילו לדבר מצוה כגון כתיבת ספר תורה - ולמ"ב נכון לכתיבה להחמיר כשאין צורך בדיובורו היום (מ"ב א')	דס"ל דאינו בכלל האיסור של דבר דבר - לרובי נפשיה דאמורה לגבה הוה כנדר (מ"ב א')	י"א דכל דבר מצוה מותר - ולמ"ב לכוי"ע מותר אם מתיירא שיתרשל בדבר אם לא יאמר (מ"ב א')	לומר בשבת דבר פלוני אעשה למחר (ביום חול) או דבר פלוני אקנה למחר, בדבר מצוה
-	אסור אם מתכוון כדי להכיר מקום הצריך הגהה להגיה אותו למחר (שעה"ת א')	-	מותר אם מתכוון לקרות ואם ימצא טעות יגיה אותו למחר (שעה"ת א')	לקרות שבת בספר תורה שחושש שיש בו טעותים
דזהו בכלל ממצוא חפצך (מ"ב א')	אסור לעכבו בשבת (מ"ב א')	דהוא בכלל רמו (ש"ע ב')	מותר לומר לשופט בימי החול מדוע לא עכבת האיני יהודי בשבת כדי שיבין ועכבנו לשבת הבא כשיודמן לו (מ"ב א')	לעכב אינו יהודי בשביל החוב
דזהו בכלל ממצוא חפצך (מ"ב א')	אם נודע לו בחול או שאינו הולך בשבת ויכול לקבל עליו בחול (מ"ב א')	דבמקום פסידא לא גזרו (מ"ב א')	אם נודע לו בשבת שילך מן העיר ואפשר שלא ישוב עוד (מ"ב א')	לקבול על האנס בשבת אצל השר בשביל החוב שיפרענו
-	אסור לומר שיכתוב בערכאות (מ"ב א')	-	מותר לומר לשופט שיקבל ערבות מאיני יהודי ויניח התפוס	לניח אינו יהודי שהיה תפוס אצל השופט בשבילו שהיה חייב לו
משום מוקצה (מ"ב א')	אסור להתראות אליו ולקבל בעצמו (מ"ב א')	-	מותר להתראות אליו כדי שיתן בשבילו לחבירו האיני יהודי (מ"ב א')	איני יהודי שחייב לו וירא שמא יסע בשבת
-	אסור לעכב נכסי ראובן ביד שמעון בשבת (מ"ב א')	-	-	לעכב נכסי ראובן ביד שמעון בשבת
בכלל דבר דבר - דאז גם בחול אסור - שלא יצטער בשבת - שאין שיחה בטילה ראוי לירא חטא ואפילו בחול אינו יפה כ"כ לתלמיד חכם דהוי כמושב לצים ומבטל בהם מלימודו - דאפילו בדברים שהם עונג גמור כמו אכילה ושתיה אין להמשיך הרבה דלא לו שאינם עוסקים בתורה בימות החול נתן שבת עקרי דברי תורה וגם לתלמידי חכמים היגיעם בתורה כל ימות השבוע לא ירבו בו יותר מדי משום ביטול תורה - דהגשמו מלדבר דברי חול בשבת קדוש יאמר לו (רמ"א א' מ"ב ב' ג' ד' ה' כ"ז)	להרבות בשיחת בטלים למי שאינו מתענג מזה - או דברי גנאי וקלות ראש - או דברים שיש לו צער כשמספרו - ובכלל יש למנוע משיחה בטילה - ואפילו המתענג כשמספר יזהר מלהמשיך הרבה - ואפילו באופנים שמותר לספרם לאו משנת חסידים היא (רמ"א א' מ"ב ב' ג' ד' ה' כ"ז)	כן משמע דמעט מותר משום שאינו כדיובורו בחול - למגדר מלתא שלא יבוא לשיחה בטלה וגם כי "מחלליה" נאמר גם כן על מי שמדבר בשבת דברים בטלים (ש"ע א' מ"ב ה' באה"ט ב')	מותר לדבר מעט או לבני אדם שיש להם עונג מזה מותרין כמו בחול - אנשי מעשה נזהרין ביותר לדבר בשבת רק בלשון הקדוש אפילו דברים הכרחיים (ש"ע א' מ"ב ה')	לדבר דברים בטלים או לספר ספורים שמועות ודברי חרושים בשבת
דאין לו לעבור על "דבר דבר" בשביל שיתענג חבירו (מ"ב ו')	אם אינו מתענג בעצמו כלל אסור לספרם כדי שיתענג בהם חבירו (רמ"א א')	כמו שמתענג בעצמו (מ"ב ו')	אם מתענג בעצמו במה שהם מתענגים אפשר דמותר (מ"ב ו')	לספר סיפורים ודברי חידושים כדי שיתענג בהם חבירו
כדי לקיים "זכור את יום השבת" (מ"ב ה')	לא יאמר צפרא טבא כמו שאומר בחול (מ"ב ה')	כדי לקיים "זכור את יום השבת" (מ"ב ה')	יאמר לו שבתא טבא או שבת שלום או בלשון חול כמנהגנו היום (מ"ב ה' באה"ט ד')	המבקר חבירו בשבת
משום ממצוא חפצך דהכל בכלל עשיית חפציו - דזה לא הותר רק בחפצי שמים - כיון דמיתח הפעולה על שבת (מ"ב ז' באה"ל אסור, ואפילו)	דבר שאסור לישראל לעשותו בשבת מצד הדין אפילו אין הישראל צריך לאותה מלאכה בשבת אסור לומר אפילו מערב שבת לאינו יהודי לעשותו בשבת או בשבת לעשותו אחר השבת - אפילו לא יקצוץ להם הסכום השכירות רק שידבר האיני יהודי עמהם מענין הפעולה ושם רוצים להשתכר עצמו גם כן אסור - והאיסור לומר לעשותו בשבת היא אפילו קצוץ לו שכר מקודם שבת (ש"ע ב' מ"ב ח' ט' באה"ל אסור, ואפילו)	-	דבר שלישראל אסור רק מצד מנהג או חומרא בעלמא מותר לומר אפילו בשבת (מ"ב ח')	לומר לאינו יהודי לעשות אסור בשבת או לעשותו אחר השבת
דס"ל אמירה דאמירה אסור גם כשאומר לו בחול (באה"ל ואפילו)	יש אוסרין לומר אף בחול שיעשה בשבת (מ"ב כ"ד באה"ט ג')	דזהו אמירה דאמירה - שלדעתו אינו אסור כשאומר לו בחול (באה"ל ואפילו)	יש מקילין במלאכה וכ"ש בשבות, ובמקום הפסד גדול יש לסמוך על המקילין - ולחז"ט מותר לומר בחול שיעשה בשבת במקום שאין הישראל יצטרך למחות כשרואה האיני יהודי עושה מעצמו (מ"ב כ"ד באה"ט ג' באה"ל ואפילו)	לומר לאינו יהודי שיאמר לאינו יהודי אחר לעשות לו מלאכה בשבת



כל הזכויות שמורות  
מוסד לחינוך בלי רשת  
© מנהלת הספרייה

## סימן ש"ז

### דיני שבת התלוים בדיבור - חלק ב'

## כג אייר

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
לומר לאינו יהודי אחר השבת או בשבת למה לא עשית דבר פלוני בשבת	אחר השבת מותר לומר כן אף על פי שמבין מתוך דבריו שרצונו שיעשה בשבת הבא (ש"ע ב')	כיון שאינו אומר לו בפירוש רק דרך רמז (מ"ב י')	בשבת גופא אסור לומר כן אפילו שהוא דרך רמז (מ"ב י')	דבשבת גופא המיר טפי (מ"ב י')
להנות ממלאכה שהעכו"ם עשה בשביל ישראל	מותר אם אין גוף הישראל נהנה ממנו כגון שהדליק האינו יהודי אש וכבר יש אש אי"ב האינו יהודי רק מוסיף (מ"ב י"א)	-	אפילו הדליקה האינו יהודי מעצמו אסור לישראל ליהנות כשגוף הישראל נהנה ואם עשה האינו יהודי איסור דאורייתא אסור במוצאי שבת עד בכדי שיעשו יבשבת גופא אסור גם בטלטול (מ"ב י"א שכי"ה מ"ב כ"ח)	שלא יהנו ממלאכה שגשגית בשביל ישראל בשבת וגם שלא יאמרו לאינו יהודי להכין שיהיה מוזמן על מוצאי שבת מיד (שכי"ה מ"ב כ"ח)
לומר מערב שבת לאינו יהודי שיקנה עבורו בשבת	מותר לומר לאינו יהודי קנה לעצמך בשבת ואם אצטרך אקנה ממך לאחר השבת ויש מתירין אפילו אם מבטיח לאינו יהודי שיקנה ממנו אחר השבת (ש"ע ג' מ"ב י"ג)	כיון דהאינו יהודי כשקונה קונה לעצמו (מ"ב י"ג)	אסור ליתן מעות אפילו מתחילת השבוע לאינו יהודי שיקנה עבורו בשבת ואפילו קצץ לא מהני בזה ולפרמי"ג אפשר דאסור אפילו אינו נותן מעות רק אומר לו שיקנה בשבילו (ש"ע ג' מ"ב י"ב באה"ל אסור)	כיון שיחד לו על שבת נעשה שלוחו (מ"ב י"ב)
ליתן מערב שבת לאינו יהודי שיקנה עבורו או ליתן לאינו יהודי בגדים וכדומה שהאינו יהודי ימכרנה	מותר ליתן לאינו יהודי מערב שבת - אפילו יום השוק בשבת אם מצוי גם לקנות או למכור קצת גם בשאר ימים - וכל הני"ל מותר רק כשקצץ לו שכר עבור זה אם לא היה אפשר לקנות או למכור מבעוד יום (ש"ע ד' מ"ב י"ד ט"ו באה"ל מותר)	כיון דאינו מיחדו מלאכתו בשבת - לאינו חשוב כמזכיר לו לקנות או למכור בשבת - דאו האינו יהודי אדעתא דנפשיה עביד כמו שמצינו בדין אגרת סימן רמ"ז (מ"ב י"ד ט"ו באה"ל מותר)	אסור לומר לאינו יהודי קנה בשבת - וכן אם היום השוק בשבת ואינו מצוי לקנות רק ביומא דשוקא אסור ליתן לו לקנות או למכור אפילו מתחילת השבוע - וכן אסור לומר לאינו יהודי ראה שאני צריך לילך לדרכי מוצאי שבת (ש"ע ד' מ"ב ט"ו)	כיון דמיחדו לו על שבת נעשה שלוחו - דהו"ל כאמר לו בפירוש שיקנה או למכור בשבת - דהוי גם כן כמזכיר לו שיעשה בשבת בפירוש (מ"ב י"ד ט"ו)
שיהנה ישראל ממה שקנה או מכר האינו יהודי בשבת בשבילו	לא"ר והת"ש מותר אפילו להיא"ב בס' רנ"ב סעיף ד' (מ"ב ט"ו)	כיון שלא אמר לו שיקנה או ימכר בשבת והאינו יהודי קנה או מכר אדעתא דנפשיה וקנין או מכירה אינם דבר תורה רק מדרבנן (רנ"ב באה"ל שאינו)	לטי"ו לא יהנה אפילו קצץ לו שכר ולא אמר לו לעשות בשבת - ובדבר מאכל אפשר שיש להחמיר (מ"ב ט"ו שעה"צ י"ז)	דעל כל פנים עשה בשביל ישראל - דמסתמא כוונת האינו יהודי שיהנה ממנו מיד (מ"ב ט"ו שעה"צ י"ז)
לדור בעיר שהיום השוק שם רק בשבת	מותר לדור שם אם השוק אינו בשכונתו (מ"ב ט"ו)	דאו אפשר שלא יכשל (מ"ב ט"ו)	אסור לדור שם אם השוק בשכונתו (מ"ב ט"ו)	דאי אפשר שלא יחטא (מ"ב ט"ו)
שיקח אינו יהודי סחורה מבית ישראל ולהפליג בשבת כששכר האינו יהודי להוליך סחורתו	מותר להפליג בשבת אם לקחה האינו יהודי קודם שבת כשקצץ (מ"ב י"ו שעה"צ כ"א)	דכיון דקצץ אדעתא דנפשיה קעביד (מ"ב י"ז)	אם הסחורה הוא של ישראל אסור ליקח בשבת - אפילו יחד לו מקום לאינו יהודי לא מהני - ואפילו לא יחד לו שילכנו בשבת (רמ"א ד' מ"ב ט"ז)	שלא יהיה נראה שהישראל צדו להצאיא לחוץ - כיון שהסחורה הוא של ישראל - כיון שלוקח מבית ישראל (מ"ב ט"ז רמ"ו ש"ע ב')
לענוש ישראל כשלקח האינו יהודי סחורה מביתו בשבת	אין עונשין אותו אם היה שוגג או אם טעה והיה סבור שמותר - ונאמן לומר שוגג היתי (מ"ב י"ח)	-	במזיד היו עונשין אותו העשיר לפי עשרו בממון או במלקות אם אין לו ממון (רמ"א ד' מ"ב י"ח)	-
לומר לאינו יהודי לעשות לו מלאכה דאורייתא כשיש מקצת חולי או צורך הרבה או לצורך מצוה	יש מתירין, ולענין מילה מצד המ"א לסמוך על דיעה זו, ולהמ"ב הסומך על דבריהם לענין מילה לא הפסיד אם אי אפשר בענין אחר (ש"ע ה' מ"ב כ"ד שלי"א מ"ב כ"ב)	דס"ל דמותר אמירה לאינו יהודי אפילו במלאכה גמורה במקום מצוה שהוא עוברת (רע"ז רמ"א ב' מ"ב כ"ב)	יש אוסרין - ואפילו להמתירין יש מפקקים בצורך הרבה אפילו בהפסד גדול (ש"ע ה' מ"ב כ"ב)	דסביא להו דרוקא במילה מתיר הגמרא שבות דשבות משום דמילה עצמה דחיא שבת - דאפשר שצורך הרבה דוקא דבר שהוא צער הגוף (מ"ב כ"ג שעה"צ כ"ז)
אין מרמין דבר לדבר בענין השבותין	דגבי לוקח בית בארץ ישראל התירו שבת דאמירה לאינו יהודי במקום מלאכה דאורייתא אפילו מקומות אחרים אוסרי (מ"ב כ')	דאין לך במ להתיר אלא מה שאמרו חכמים (מ"ב כ')	דגבי מילה לא התירו שבות דאמירה לאינו יהודי במקום מלאכה דאורייתא ואין לדמות למקומות אחרים (מ"ב כ')	דאין לך במ להתיר אלא מה שאמרו חכמים (מ"ב כ')
להביא דרך כרמלית שהוא חשוב כדרך חצר שלא עירבו לענין שבות דשבות	לא"ר וכמה פוסקים חשוב כדיון חצר שלא עירבו (באה"ל להביא)	דס"ל דרוקא ברשות הרבים אסור ע"י אינו יהודי (באה"ל להביא)	להגות מיימוני שהוא בט"ז אסור (באה"ל להביא)	-
לחשוב חשבונות שעברו בשבת	מותר לחשוב אם פרעם כבר או כשיודע מתחילה שאינו מגיע להם כלום (ש"ע ו' מ"ב כ"ז)	כיון שהם חשבונות שאינו צריך להם הו"ל חשבונות של מה בכך והם בכלל שיחה בטילה (מ"ב כ"ז)	אסור לחשוב חשבונות אפילו אם עברו אם עדיין שכר הפועלים אצלו - אפילו אם אחר כך נתברר לו על פי חשבונות שאין מגיע להם כלום - ואסור אפילו שיש רק צורך לחבירו - ואפילו באופנים שמותר ראו למנוע (ש"ע ו' מ"ב כ"ז כ"ז)	דכיון דבעי למידע כמה צריך ליתן להם הוי להו חשבונות שצריכים ואסור משעם "ודבר דבר" - כיון דמתחילה לא נודע לו דבר זה והיה נצרך לחשבון - שאו אינו חשבונות של מה בכך - מצד דברים בטלים (מ"ב כ"ה כ"ז כ"ז)
לומר לחבירו או לאינו יהודי בשבת כשרוצה להשכירו מוצאי שבת	מותר לומר לו הנראה בעיניך שנוכל לעמוד עמי לערב אף על פי שמתוך כך מבין שצריך לו לערב לשכרו (ש"ע ז')	כיון שאינו מפרש בהדיא רק בדרך רמז למוצאי שבת והו"ל רק בכלל ההרור שמותר ואינו דומה לזמו לצורך שבת גופא דאסור (מ"ב כ"ט שעה"צ ל"ב)	לא יאמר היה נכון עמי לערב וכ"ש לומר שאני רוצה לשכרך בערב (ש"ע ז')	זהו דיבור ממש שאסור וכל אמירה שמתעלת לעשיית למחר אסור משום ממצוא הפצץ (מ"ב כ"ט ש"ע הרב א')
לומר לחבירו או לאינו יהודי או בינו לבין עצמו לכרך פלוני אני - למחר או - עמי לכרך פלוני למחר	יכול לומר לכרך פלוני אי הולך למחר אפילו הוא חוץ לתחום וכן כל שיש בו צד היתר לעשותו היום יכול לומר לחבירו שיעשנו למחר (ש"ע ח' מ"ב ל')	כיון שהיום יכול לילך על ידי בורגנין יש צד היתר בשבת דעל עצם הליכה אין איסור אלא שמחוסר בורגנין (ש"ע ח' מ"ב ל')	אסור לומר אפילו בינו לבין עצמו אני רוכב למחר או שילך בקרון (שקריין באשכנז פאהר"ין) אפילו כשאיסורו רק מדרבנן (מ"ב ל' ל')	כיון דייבירו הוא דבר האסור בעצם ואינו מועיל עצה לזה לעשות בשבת (מ"ב ל')



כל החיות שמורות  
ואסור להנתיקם בלי רשות  
© מנהלת הספרייה

## סימן ש"ז

### דיני שבת התלוים בדיבור – חלק ג'

## כג אייר

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
לומר לחבירו בשבת שיביאו לו למחר	מותר לומר לומר לחבירו שיביאו לו למחר אפילו מחוץ לתחום דברים המותרים לטלטל כגון פירות שנתלשו מכבר שאין עליהם איסור מוקצה אף דאי אפשר להביאם היום מטעם איסור תחומין ואיסור רשיות - ומותר לומר סתם אפילו כוונתו על הפירות המוקצים (מ"ב ל"ב באה"ל אסור)	כיון שיש בו צד היתר דאילו היה מחיצות היה יכול להביאם - כיון דדיבורו משמע נמי דבר המותר בשבת הו"ל הכוונה רק בכלל ההורו דמותר (מ"ב ל"ב באה"ל אסור)	אסור לומר לחבירו שיביאו לו למחר אפילו מתוך התחום דברים אסורים בפירות מוקצה (דלא כהב"ח דאוסר דוקא בסוף התחום) (שו"ע ח' מ"ב ל"ד שעה"צ ל"ז)	כיון שאי אפשר לו להביאם היום משום איסור מוקצה אסור לאמרם (מ"ב ל"ד)
לומר לחבירו בשבת לעשות לו למחר	מותר לומר לחבירו שיעשו למחר דבר שיש בו צד היתר לעשותו בשבת (שו"ע ח')	-	אסור לומר לחבירו בדבר שאין בו צד היתר לעשותו היום אפילו איסורו מדרבנן ואסור להזכיר לחבירו שכירות (שו"ע ח')	-
להחשיך בשבת בסוף התחום	מותר להחשיך לדבר היתר וכן למחר לילך לשמור מחוץ לתחום - או להביא פירות שאינם מוקצים (שו"ע ח' מ"ב ל"ז)	שאפילו בשבת מותר לשמור בתוך התחום נמצא מחשיך לדבר המותר ומה שחושך לתחום הלא יכול לילך ע"י בורגנין - כיון שמותר לומר לחבירו שיביאם לו אחר השבת מותר נמי להחשיך בשבילם (מ"ב ל"ז ל"ז)	אסור להחשיך בסוף התחום כדי לעשות דבר שאסור לעשות בשבת ואין בו צד היתר לעשותו בשבת (שו"ע ח' מ"ב ל"ה)	ממצוא חפצך (מ"ב ז' מ')
להביא פירות מחוברים או מוקצה מידי אחר השבת כשהחשיך בסוף התחום	אם החשיך עליו כדי לשמרם מותר אפילו הם מחוברים וצריך לתלשם מבערב (מ"ב ל"ח)	כיון שעיקר כוונתו בהחשכה היה בתחילה רק בשביל השמירה (מ"ב ל"ח)	אסור אם היה כוונתו כשהחשיך להביאם מחוץ לתחום וכ"ש לקצור (שו"ע ח' מ"ב ל"ה)	כיון שהחשיך באיסור
להחשיך לחלוש פירות ועשבים מגינתו וחרכתו	מותר אם היו בתוך התחום ואינו עומד אצל הגינה (שו"ע ט' מ"ב ל"ט)	דבתוך התחום לא מייבך מילתא על מה הוא מחשיך (מ"ב מ')	אסור להחשיך בסוף התחום או בתוך התחום כשעומד אצל הגינה (שו"ע ט' מ"ב ל"ט)	משום דמינכרא מילתא וכן כשעומד אצל הגינה אפילו תוך התחום מייבך מילתא על ידי עמידתו שרוצה לעשות בה איזה דבר במוצאי שבת ואסור משום ממצוא חפצך (שו"ע ט' מ"ב ל"ט מ')
לטיול על פתח המדינה כדי לצאת משחשכה	מותר אם כוונתו לצאת משחשכה כדי לילך אחר כך בלילה (מ"ב מ')	דעצם הליכה אינו דבר איסור (מ"ב מ')	אסור כדי לצאת משחשכה למרחץ הסמוך לה (מ"ב מ')	שהיה מנהגם להעמיד המרחץ אצל שער העיר בסופה ואסור משום ממצוא חפצך (מ"ב מ')
לומר לחבירו שמור לי פירות שבתחומך	מותר לומר לחבירו אפילו בשבת שמור לי פירות שבתחומך ואני אשמור פירותיך שבתחומי (שו"ע י' מ"ב מ"א)	דאינו חשוב כשכר אף דקיי"ל שמור לי ואשמור לך הוה שמור שכיר (מ"ב מ"א שעה"צ מ"ז)	אסור לומר לחבירו בשבת שישמור לו היום בשכר (מ"ב מ"א)	-
השואל דבר מחבירו בשבת	יאמר בלשון השאילני - וכשאומר בלשון לעז צריך לומר תן לי ומותר גם כן לסיים ואחזור ואתן לך - ובמקום שנוהגים שסתם הלוה רשאי לתבוע לאלתר כמו שנוהגין בממדינתנו מותר לומר הלויני (שו"ע י"א מ"ב מ"ב מ"ד)	דשאלה זמנה לאלתר לא חיישין שיכתוב וגם דאית ליה הכירא דמצרכינן ליה לומר השאילני - דבלשון לעז אין חילוק בין הלויני להשאילני - דאו דינו כהשאילני שאין חיישין שיכתוב (שו"ע י"א באה"ל לזמן)	לא יאמר הלויני במקומות שפירושו לזמן מרובה - אפילו אם מתנה עמו שמלחזו רק לזמן מועט - ואפילו לוח ספרים שהוא דבר מצוה (שו"ע י"א מ"ב מ"ב מ"ג)	דתם הלוואה שלשים ויש לחוש שמו יכתוב המלוה הלוואתו לזכרון דכן משמע מלשון הלויני לזמן מרובה - דלא פליג רבנן (מ"ב מ"ב מ"ג)
הלוה בשבת והמלוה אינו רוצה להאמינו	אם מלוה יין או שמן וכדומה דברים שהם לצורך שבת מותר להניח משכון סתם אצל המלוה (רמ"א י"א)	דלצורך שבת היתירו (שו"ע הרב כ')	אסור להניח משכון אם מלוה שלא לצורך שבת - ואפילו באופן שמוותר אסור לומר הילך משכון (רמ"א י"א מ"ב מ"ה)	שלהניח משכון דומה למקנה קנין בשבת - דהוי כעובדא דחול (רמ"א י"א שו"ע הרב כ')
לפרוע בשבת דבר שלוח	דבר מאכל לצורך שבת מותר כשאומר בלשון חזרה ולא בלשון פריעה (מ"ב מ"ד)	דאית ליה הכירא ולא אתיא לידי מחיקה (מ"ב מ"ד)	אם לוח ממנו כדי יין ושמן לזמן מרובה אסור לפרעם בשבת (רמ"א י"א מ"ב מ"ד)	דגרינן שמוא ימוחק החוב מן הפנקס כמו שגרינן בחלוה שמוא יכתוב (מ"ב מ"ד)
לקרות בשבת בכתב שכתב כמה אורחים זימן וכמה מגדים זימן להם, לבעל הבית	מותר לקרותו אם חקוק בכותל קשה להמחק ומשום שמוא יקרא ג"כ ליכא דלא מיהלף בשטר כיון שחקיקה ובכותל משא"כ בשטר שהיא מטלטלין כשטר אחר מיהלף בשטרי הדיוטת (מ"ב מ"ט)	דשמוא ימוחק ליכא כיון ששוקעת קשה להמחק ומשום שמוא יקרא ג"כ ליכא דלא מיהלף בשטר כיון שחקיקה ובכותל משא"כ בשטר שהיא מטלטלין כשטר אחר מיהלף בשטרי הדיוטת (מ"ב מ"ט)	אסור לקרותו בשבת - אפילו אם הוא כתב על גבי כותל גבוה הרבה ואפילו חקוק אם הכתב בולטת - ואסור אפילו לעיין בהם בלא קריאה (שו"ע י"ב)	גזירה שמוא יקרא בשטרי הדיוטות דהיינו שטרי חובות וחשבונות ושמוא ימוחק מן האורחין ומן המגדים שלפעמים רואה שלא הכין להם כל צרכם ומתחרט שזימן אורחים יותר מן הראוי ומחוקק שלא יקראם השמש וכן במגדים - משום לא פליג - (שו"ע י"ב מ"ב מ"ז נ')
לקרות בשבת מכתב שכתב כמה אורחים זימן וכמה מגדים זימן ולהכריז מתוך הכתב, להשמש	בכותל חקיקה שוקעת כנ"ל - מותר להשמש לקרוא לסעודה כשהסעודה היא של מצוה וכ"ש דמותר לשמש להכריז ברוח מתוך הכתב בבית הכנסת - ויש מקילין להשמש לקרוא לסעודה אפילו לסעודת רשות (מ"ב מ"ז)	כנ"ל - דהוי בכלל חפצי שמים - דס"ל דעל השמש לתחילה לא גזרו כדי שלא יטעה ויבוא לידי חורבן ותקלה כעובדא דקמצא ובר קמצא (מ"ב מ"ז)	יש מחמירין באופנים הנ"ל בבעל הבית אפילו ליכא למיגור שמוא ימוחק דאינו בעל הסעודה (מ"ב מ"ז)	דיש לגזור שמוא יקרא בשטרי הדיוטות (מ"ב מ"ז)
לשלוח הפתקאות ששולחן הקונים שכתב בהם מערב שבת סכום היוו והשכר שלוחקין	מותר אם כתב בהם רק סימנא בעלמא (מ"ב נ')	דלא דמי לשטר	אסור אם כתוב בהם סכום היין וסכום והשכר (מ"ב נ')	דאסור לקרות בהן בשבת (מ"ב נ')

עשה הא"י מעצמו בשבילו.

**האם מותר לומר לנכרי שיעשה מלאכה לצורך עצמו בשבת?**  
אסור לומר לאינו יהודי בשבת הילך בשר זה ובשל אותו לצרכך ואפילו אין מזונותיו עליו ואף בע"ש אסור ליתן לא"י ולומר לו שיבשל בשבת לעצמו, אבל מותר לומר לו לעשות מלאכה לעצמו כגון שיאמר לו קח בשר שלך ובשל אותו לצרכך וכה"ג.

**האם מותר לרמוז לנכרי בשבת שיעשה מלאכה?** כל שבות דרבנן מותר בין השמשות לצורך מצוה כגון לומר לאינו יהודי להדליק לו נר בין השמשות או אם היה טרוד והוצרך לעשר בין השמשות. כל דבר שאסור לומר לאינו יהודי לעשותו בשבת אסור לרמוז לו לעשותו אבל מותר לרמוז לו לעשות מלאכה אחר שבת, וה"ה שאסור לומר לו בשבת איזה דבר שייבין מתוך כך שיעשה מלאכה וע"כ אסור לומר לא"י שיקנה חוטמו כדי שייבין שיסיר הפחם שבראש הנר אך כשאומר הרמיזה לא"י שלא בלשון צווי כגון שאומר הנר אינו מאיר יפה או איני יכול לקרות לאור הנר הזה שיש בו פחם ושומע הא"י ומתקנו שרי.

**נכרי המביא הפצים לישראל האם מותר ליתן לו מקום לפנותן?**  
נכרים המביאים תבואה בשבת לישראל שחייבים להם והישראל נותן לו מפתחו לאוצרו והנכרי נותנו לשם ומודדים ומונים יש מתירים ושיחשוב עמו קודם המדידה והחשבון אינם שלו דאינו של ישראל עד אחר המדידה, אבל אם התבואה של ישראל אסור לומר לא"י לפנותו וה"ה בכל דבר המוקצה. א"י שהביא הפציו בשבת לכית ישראל אפילו הם אסורים בטלטול והביאם בשביל ישראל כיון שהם ביד א"י רשאי לומר לו לפנותן לאיזה מקום שירצה. א"י העושים גבינות בשבת והישראל רואה יקנה אותם ממנו אע"פ שהישראל עומד בעדר חודש או חדשים ואדעתא למכרם לישראל קא עביד שרי, ואפילו אם הא"י אינו עושה הגבינות כ"א בשבת אם הישראל מקבלם בחובו ושאם לא יקבלם יפסיד חובו שרי.

**איזה דברים הוי מוקצה מחמת חסרון כיס?** כל הכלים נטלים בשבת אפילו כלי שמלאכתו לאיסור ניטל עכ"פ לצורך גופו או מקומו חוץ ממוקצה מחמת חסרון כיס כגון סכין של שחיטה או של מילה ואיזמל של ספרים וסכין של ספרים שמתקנים בהם הקולמוסים, וה"ה שארי דברים שמקפיד עליהם שלא להשתמש בהם תשמיש אחר כדי שלא יתקלקלו כגון מגרה גדולה שמנסרין בה את הקורות או סכין של רצענים או נייר חלק שעומד לכתיבה וכל כה"ג אסור לטלטלו בשבת ואפילו לצורך מקומו או לצורך גופו. ואפי' תחובים בנדן עם שאר סכינים אסור לטלטל הסכין של סופרים אבל הנדן עם הסכינים שרי לטלטל אף שהוא ג"כ בתוכו דנעשית בסיס לאיסור ולהיתר ומותר לנער ג"כ את הסכין הזה מתוכו ואם הסכין הזה חשוב יותר מסכינים דהתייר אסור או לטלטל הנדן כלל. וה"ה לקורנס של בשמים שמקפידים עליו שלא יתלכלך ואם הוא אינו מקפיד לא הוי לדידה מוקצה מחמת חסרון כיס. וה"ה כלים המיוחדים לסחורה ומקפיד עליהם שלא להשתמש בהם כדי שלא יתקלקלו אבל אם אינו מקפיד עליהם אף שהם מיוחדים לסחורה ונתנם באוצר ג"כ שרי לטלטל.

**כלי גדול שקשה לטלטלה האם הוי מוקצה?** כל כלי אפי' הוא גדול וכבד הרבה לא נחבטל שם כלי ממנו לא מפני גדלו ולא מפני כבדו ואפילו אם הוא משוי של כמה בני אדם. וה"ה אבן גדולה וקורה גדולה אם יש תורת כלי עליה שמיוחדים לתשמיש שרי לטלטלן, ובכלי מותר אפילו אינו רגיל לטלטלה בימות החול. ואם בימות החול הוא זחיר להניעה ממקומה כדי שלא תפסד ותתקלקל ממילא הוא בכלל מוקצה מחמת חסרון כיס ואסור לטלטלה.

**איזה שטרות מותר לקרות בשבת?** זימן אורחים והכין להם מיני מגדים וכתב בכתב כמה זימן וכמה מגדים הכין להם אסור לקרותו בשבת אפילו אם הוא כתוב ע"ג כותל גבוה הרבה שאינו מגיע לשם למחוק, ומה שנוהגין שהשמש קורא מתוך הכתב לסעודה יש מחמירים אך בסעודת מצוה יש להקל הקריאה להשמש וכ"ש דמותו לשמש להכריז כרוז בבהמ"ד מתוך הכתב ויש מקילין להשמש לקרוא מתוך הכתב אפילו לסעודת הרשות, ושטרי חובות וחשבונות אפילו לעיין בהם בלא קריאה אסור, אבל אם חקק בכותל חקיקה שוקעת מותר אבל בולטת אסור אפילו גבוה הרבה שאינו מגיע לשם למחוק אבל בטבלא ופנקס אפילו אם הוא חקוק אסור לקרותו. והפתקאות ששולחין הקונים שכתוב בהן מע"ש סכום היין והשכר שלוקחין אסור לקרות בהן בשבת ואם כתב בהן רק סימנא בעלמא שרי.

**אגרת האם מותר לקבלו ולפתחו ולקרותו בשבת?** לקרות באגרת השלוחה לו אם אינו יודע מה כתוב בה מותר ולא יקרא בפיו אלא יעיין בה ואם הובאה בשבילו מחוץ לתחום טוב לזוהר שלא יגע בה אלא יפתחנה הא"י והוא יעיין בה ו"א דאין בזה משום מוקצה ואם מקפיד על אגרת להשתמש בו הם מוקצים ואסור לטלטלם. נהגו שלא לקבל האגרת מיד הא"י המביא בשבת אלא אומרים לו שיניח ע"ג קרקע או ע"ג שלחן, ואם האגרת היא חתומה אומר לא"י איני יכול לקרותו כ"ז שאינו פתוח וממילא יבין הא"י ויפתחהו ולא יאמר לא"י בהדיא לפתחו אם לא לצורך גדול.

**איזה סיפורים מותר לקרות בשבת?** מליצות ומשלים של שיחת חולין ודברי חשק כגון ספר עמנואל וכן ספרי מלחמות אסור לקרות בהם בשבת ואף בחול אסור משום מושב לצים [וכ"ש ההולך לטרטיאות וקרקסאות ושאר מיני תחבולות וגם כפורים אין מותר רק השחוק שעושים זכר לאחשורוש] ומי שחיברן ומי שהעתיקן וא"צ לומר המדפיסן וכן מוכרי ספרים הסוחרים בענינים כאלו מחטיאים את הרבים ואין בכלל זה יוספון וספר יוחסין ודברי הימים של ר"י כהן ושבת יהודה ואפילו כתובים בלעז שרי.

**איזה לשון מותר לקרות בשבת?** הא דאסור לקרות בשיחת חולין וספרי מלחמות היינו דוקא אם כתובים בלשון לע"ז אבל בלשון הקודש שרי ולפ"ז אגרת שלום הכתובה בלה"ק שרי לקרות אך שטרי חובות וחשבונות אסור אפילו בלה"ק, והרבה אחרונים חולקין ע"ז ואוסרין בכל אף בלה"ק ולפ"ז גם באגרת שלום אין נ"מ בין לשון לעז ובין לשה"ק. ובדברי חשק שהוא מגרה יצה"ר אסור לכו"ע אפילו בלה"ק וכל שאסור לקרותו אסור אפילו לטלטלו. וגט מותר לטלטלו אע"פ שכתוב בלשון לעז. ולקרות צייטונגין בשבת הרבה אחרונים אוסרין.

**באיזה אופן מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה בשביל הפסד?** סחורה הנפסדת בשבת ע"י גשמים וכו' מותר לקרות אינו יהודי אע"פ שודאי יודע שהאינו יהודי יציל הממון ואפילו אם יצטרך לזה לעשות מלאכה דאורייתא דברבנן אפילו לצוות לא"י בהדיא שיעשה זה ג"כ מותר אם יש בזה הפסד גדול. וכן מותר לומר לאינו יהודי כל המציל אינו מפסיד כמו בדליקה שהתירו לומר כל המכבה אינו מפסיד ולומר לו בלשון נוכח אם תציל לא תפסיד אסור ויש מי שאומר שלא התירו אלא בדליקה דוקא והמיקל לא הפסיד ולקרות לא"י להראות לו ולא לומר לו לכו"ע שרי.

**מאימתי מותר ליהנות ממלאכת נכרי בשבת?** ישראל שאמר לאינו יהודי לעשות לו מלאכה בשבת מותר לו ליהנות בה לערב בכדי שיעשו ולא קודם ואם היה כפרהסיא שידעו בו רבים שנעשה בשביל ישראל אסור לעולם אפילו

האם יש היתר לקרות המודעות ומבצאות שנדבקו על כותלי הבתי מדרשים בשבת?  
הגב בענינו...  
Sponsored By: DollarPhone  
זכות הלימוד

הלבנת דיומא  
כל הזכויות שמורות  
ואסור להעתיק מלי ויתור  
© מהמחלת ומתמל



כל החיות שמורות  
אחד לחינוך בלבד ושם  
© המחנה הסגור

## סימון ש"ז

דיני שבת התלויים בדיוור - חלק ד'

## כד אייר

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
לקרות או לעיין בשטרי חובות וחשבונות ואגרות שלום בשבת	לעיין באגרת השלוחה לו אם אינו יודע מה כתב בה - ולרמיא מותר אפילו יודע מה כתב בה אם נכתב בלשון הקדוש (ש"ע י"ד ס"ג)	דשמא יש בה דבר שהוא צורך הגוף ואינו דומה לשטרי הדיוטות שהם רק צורך ממוני ורק לעיין בה דיש מתירין לעיין אפילו בשטרי הדיוטות - דיש ללמוד מתוך הלשון וגם כתב בה כמה פסוקים (מ"ב נ"ד ס"ג)	אסור לקרות בהם - ואפילו לעיין בהם בלא קריאה אסור - ואפילו אגרת שאינו יודע מה כתב בה לא יקרא בפיו - ואסור לקרוא בשטרי חובות וחשבונות אפילו כתובים בלשון הקדוש אפילו לרמיא (ש"ע י"ג מ"ב ס"ג)	שטרי חובות וחשבונות י"א משום ממצוא חפצך וי"א דשמא ימחוק, ואגרות שלום דמחלף בשטרי הדיוטות - דאי אפשר כשמעיין - שלא ישא יתן בעניני השטרות - דאין היתר רק באגרת ויכרומה (מ"ב נ"א נ"ב נ"ג)
ליגע בשבת באגרת שנשלח לו בשבת	כשהובאו לו מתוך התחום ולהמ"ב אפילו הובאו מחוץ לתחום אין איסור מוקצה באגרת כלל (ש"ע י"ד מ"ב נ"ז)	דאין שם מוקצה עליהם אף דאינו כלי משום דראוי לצור על פי צלחותו - דקיי"ל דדבר הבא מחוץ לתחום אין בה איסור מוקצה אפילו למי שהובא בשבילו דאסור להנות ממנו הואיל וראוי לישראל אחר להנות ממנה (מ"ב נ"ה נ"ז)	אם הובאה בשבילו מחוץ לתחום טוב להזהר שלא יגע בה - ואפילו למ"ב אסור לטלטלם אם מקפיד על אגרת להשתמש בו כדרך הסותרים המניחים אגרת הנמסחר במקום מוצנע שלא יאבדו (ש"ע י"ד מ"ב נ"ה)	משום מוקצה שהובא מחוץ לתחום - משום מוקצה (מ"ב נ"ד)
לקבל ולפתוח בשבת האגרת שנשלח לו	נוהגים שאומרים לו שניחו על גבי קרקע או על השלחן - ואם האגרת היא חתומה אומר לאינו יהודי אינו יכול לקרותו כל זמן שאינו פתוח - ולצורך גדול יש להתיר לפתוח על ידי ישראל (מ"ב נ"ז שעה"צ ס"ז)	שלא יעשה הישראל הגמיר ההוצאה מרשות לרשות - דאנו ממילא יבין האיני יהודי ויפתחנו (מ"ב נ"ז)	נהגו שלא לקבל האגרת מיד האיני יהודי המביא בשבת - ואם האגרת היא התימה לא יאמר לאינו יהודי בהדיא לפתחו אם לא לצורך גדול (מ"ב נ"ז)	דחוששין שמא טרם שיעמוד לפוש יטול הישראל האגרת מידו ונמצא שהישראל יעשה הגמיר ההוצאה מרשות לרשות שהאיני יהודי עשה עקרה וישראל הנחה ולחוש גם להסוברים שיש רשה"ר בזמן הזה - דלפתחו ולקרעו אסור אפילו ע"י אינו יהודי משום קרע על מנת לתקן ובלל במכה בפטיש (מ"ב נ"ז שעה"צ ס"ז סימן ש"מ באה"ל וחי"ב)
לקרות בשבת בכותל או וילון שיש בו צורות חיות משונות או דיוקנאות של בני אדם של מעשים כגון מלחמות דוד וגלית וכתבים זו צורת פלוני וזה דיוקן פלוני	י"א דדיוקנא לני מותר להסתכל - ולמ"א ראייה בעלמא בדיוקנא מותר (באה"ל ועובר)	דס"ל דאסור להסתכל דוקא בדיוקנא שעשויה לעבודת כוכבים - דס"ל דדוקא הסתכלות אסור (באה"ל ועובר)	אסור לקרות בו בשבת - ויש מחמירין אפילו כשרק לני (ש"ע ט"ז)	גזירה שמא יקרא בשטרי הדיוטות (מ"ב נ"ז)
לקרות במליצות ומשלים של שיחות חולין ודברי חשק כגון ספר עמנואל וספרי מלחמות	מותר לקרות אפילו בשבת בספר יוסיפון וספר יוחסין ודברי הימים אפילו הם כתובים בלשון לעז - ולרמיא מותר בשיחת חולין וספורי מלחמות אם הם כתובים בלשון הקדוש (רמיא ט"ז מ"ב נ"ה)	שמהם ילמדו דברי מוסר וירא - דלשון הקדוש בעצמו יש בו קדושה ולמד ממנו דברי תורה (מ"ב נ"ה ס"ג)	אסור לקרות בהם בשבת - ואף בימי החול אסור לקרות בהם - דדברי חשק אסור לכו"ע אפילו בלשון הקדוש - ואפילו לטלטלו - ויש הולקים על הרמ"א ואוסרים אפילו כשכתובים בלשון הקדוש (ש"ע ט"ז מ"ב ס"ב ס"ד)	גזירה שמא יקרא בשטרי הדיוטות - משום מושב לצים ועובר משום אל תפנו אל האלילים לא תפנו אל מדעתכם - ודברי חשק איתא תו מגרה יצר הרע - דכל שאסור לקרותו אסור לטלטלו - דלא ס"ל ההיתר שילמוד ממנו דברי תורה (ש"ע ט"ז מ"ב ס"ב ס"ד)
לילך לטריאות וקרקסאות (מיני שחוק ושאר מיני תחבולות)	מותר לילך בפורים אם עושים רק השחוק וזכר לאחשורוש (מ"ב נ"ט)	-	אסור לילך שם בכל השנה ואפילו פורים אם אין עושין השחוק שעושים זכר לאחשורוש (מ"ב נ"ט)	משום מושב לצים והכתוב צוח ואומר אל תשמה ישראל אל גיל וגם משום שמגרה יצר הרע בנפשם ואמרו חז"ל כל המתלוצץ נופל בגיהנם ויטורים באים עליו (מ"ב נ"ט)
לחבר ולהעתיק ולהדפיס הספרי חשק וכן הסוחרים הממציאים לקונים אפילו בימי החול	-	-	הם מחטיאים את הרבים והם בכלל המושב לצים ואל תפנו אל האלילים ומגרה היצר הרע והם בכלל המתלוצץ מזנותיו מתמעטין ויטורים באים עליו ונופל בגיהנם (מ"ב ס"א באה"ל מחטיאים)	הגדול המחטיאו יותר מן ההרגו, שההרגו רק בעולם הזה והמחטיאו הוא גם לעולם הבא, ואמרו חז"ל כל המחטיא הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה, שאפילו על מי ששומע ושותק אמרו עליו זעום ה' יפול שם כל שכן מי שהביא לכמה מאות אנשים לכלל זה (מ"ב ס"א באה"ל מחטיאים)
לטלטל גט בשבת	מותר לטלטלו אפילו שכתוב בלשון לעז (מ"ב ס"ג)	דיכול ללמוד ממנו דיני גט (מ"ב ס"ג)	להפרמיג אם מקפיד לציר על פי צלחותו אסור לטלטלו (שעה"צ ע')	-
לקרות צייטונגען בשבת	השבות יעקב מקיל (מ"ב ס"ג)	-	הרבה אחרונים אוסרים (מ"ב ס"ג שעה"צ ע"א)	יש בהם ידיעה מעניני משא ומתן (מ"ב ס"ג)
ללמוד בשבת	בדברי תורה ויש מתירין גם בספרי חכמות וכן נוהגין (ש"ע י"ז)	-	אסור ללמוד בשבת וי"ט אפילו בדברי חכמות וז"ל בדברי תורה - וכן ראוי לירא שמים להתמיר (ש"ע י"ז מ"ב ס"ה)	הרמב"ם והר"ן אוסרים (מ"ב ס"ה)
להביט באצטרלו"ב וכן לטלטלה ולהפכה ולעיין בספר רפואה	למאן דמתיר ללמוד בספרי חכמות מותר גם אצטרלו"ב (ש"ע י"ז באה"ט ב')	דמה לי להבין החכמה מן הספר או מן הכלי (מ"ב ס"ז)	למאן דאוסר ללמוד בשבת זולת בדברי תורה אסור (ש"ע י"ז)	שהם אינם דברי תורה
לשאל מן השד בשבת	מותר לשאול בשבת מה שמתיר לשאול בחול ודוקא משום רפואה (ש"ע י"ח מ"ב ס"ז)	דלשאל דברים משום רפואה אינו אסור משום ממצוא חפצך (מ"ב ס"ז)	אסור לשאול בשבת מה שאסור לשאול בחול אפילו לשאול לרפואה (ש"ע י"ח)	דיש דברים שאסורים בחול מפני שהם בכלל כישוף ויש דברים שאסורים מפני הסכנה (מ"ב ס"ז)



כל החיות שמונות  
ואחד להניחם בל רשח  
© מחזור השנה  
מחזור השנה

## סימן ש"ז

### דיני שבת התלויים בדיבור – חלק ה'

## כד אייר

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
לקרות אינו יהודי שיציל סחורה שלא יפסידו ושלא יפסידו ממונו	מותר לכ"ע לקרות אינו יהודי אם רק מראה לו ואינו אומר לו אפילו שיודע שהאינו יהודי יציל ממונו ויעשה האינו יהודי מלאכה דאורייתא - ויש מתירין גם לומר כל המציל אינו מפסיד והמקיל כן לא הפסיד - ואם צריך רק לטלטל מוקצה בעלמא או מרשות היחיד לכרמלית מותר לצוות בהדיא לאינו יהודי שיעשה כן אם יש הפסד גדול (שו"ע י"ט מ"ב ס"ח ע"א)	דמתוך שאדם בהול על ממונו אי לא שרית לה אפילו באופנים אלו אתי להציל בעצמו ולעשות מלאכה דאורייתא - כמו שהתירו בדליקה - דאמירה לעכ"ם לעשות דרבנן הו"ל שבות דשבות במקום הפסד גדול דפסקינן שמותר (מ"ב ס"ח ס"ט)	אסור לומר אם תציל לא תפסיד - וי"א שאסור אפילו לומר כל המציל אינו מפסיד אם לא בדליקה (שו"ע י"ט מ"ב ע')	דאסור לומר לשון נוכח - ש"ל דלא התירו לומר כן אלא בדליקה (שו"ע י"ט מ"ב ע')
להנות ממלאכה שאמר לאינו יהודי לעשותו בשבת	מותר במוצאי שבת אחר הזמן בכדי שיעשו (שו"ע כ')	דעיקר האיסור מוצאי שבת בכדי שיעשו כדי שלא יבוא לומר לאינו יהודי לעשות מלאכה בשבת (מ"ב ע"ב)	אם היה המלאכה בפרהסיא שידעו בו רבים שנעשה בשביל ישראל אסור ליהנות לעולם אפילו האינו יהודי עשה מעצמו בשבילו וי"א דהאיסור לעולם היא רק בקבר וכן פסק המ"ב לעת הצורך (שכ"ה מ"ב ע"ג)	דמילתא בפרהסיא החמירו בו חכמים טפי - שגנאי לישראל שיקבר בקבר שגפורסם שנתחלל בו שבת בשבילו (שכ"ה מ"ב ע"ג)
לומר לאינו יהודי שיעשה מלאכה בשבת לצורך האינו יהודי ואין הישראל נהנה כלל מהמלאכה זו	מותר לומר לאינו יהודי אפילו בשבת לעשות מלאכה לעצמו כגון קח בשר שלך ובשל אותו לצרכך (שו"ע כ"א מ"ב ע"ג)	דכיון שלא היה הדבר מעולם של ישראל כלל והאינו יהודי עשה אותה גם כן רק בשביל עצמו לא גזרו עליו אסור דאמירה לאינו יהודי (מ"ב ע"ג)	אסור לומר לאינו יהודי אפילו מערב שבת וכ"ש בשבת לעשות בשבת מלאכה אפילו בשביל עצמו כשאינו יכול לעשותו בעצמו כגון הילך בשר ובשל אותו (שו"ע כ"א מ"ב ע"ד)	דהוא בכלל אמירה לאינו יהודי דאסור משום שבות (מ"ב ע"ג)
לעשות דבר שאסור משום שבות דרבנן בין השמשות	מותר לצורך מצוה כגון לומר לאינו יהודי להדליק לו נר בין השמשות או אם היה טריד והצטרך לעשר בין השמשות (שו"ע כ"ב)	דכל הדברים שאסורים מדברי סופרים לא גזרו עליהם בין השמשות כשיש דבר מצוה או דוחק (מ"ב ע"ה שמ"ב שו"ע א')	יש דברים שאסורין מדברי סופרים וגזרו עליהן בין השמשות אף לצורך מצוה כגון להעביר פחות פחות מד"א וכן י"א דאין מערבין עירובי תחומין - וכן מלאכה שאינה צריכה לגופה - ואם קיבל עליו שבת או הציבור כבר קבלו עליהם שבת אסור לעשות בעצמו איסור שבות דרבנן אם לא ע"י אינו יהודי (שמ"ב מ"ב א')	הם קרובים לבוא לידי מאלכה גמורה דאורייתא גזרו בהם טפי - דחמיר טפי משאר איסור דרבנן (שמ"ב מ"ב א')
לרמוז לאינו יהודי בשבת שיעשה מלאכה	מותר לרמוז לאינו יהודי בשבת שיעשה מלאכה אחר השבת (רמ"א כ"ב)	-	כל דבר שאסור לומר לאינו יהודי אסור לרמוז לו לעשות בשבת (רמ"א כ"ב)	דרמז גם הוא בכלל אמירה לאינו יהודי כיון שעל ידי רמיותו עושה בשבת (מ"ב ע"ו)
לומר לאינו יהודי בשבת דבר שיבין מתוך כך שיעשה מלאכה	מותר לומר כשאומר הרמיהו שלא בלשון ציוו כגון לומר הנר אינו מאיר יפה או אינו יכול לקרות לאור הנר שיש בו פחם אפילו מתוך כך שומע האינו יהודי ומתקנו - ומותר להנות מהמלאכה אם האינו יהודי רק מתקנו (מ"ב ע"ו)	דאין זה בכלל אמירה כיון דאינו מצוה - דאין לאסור מטעם שנהנה ממלאכה שעשה האינו יהודי בשבילו דאין זה הנאה כל כך דגם מקודם היה יכול על פי הדחוק לקרות לאורו (מ"ב ע"ו)	אסור לומר לאינו יהודי שיקנח חטמו כדון שיבין מתוך כך שסיר הפחם שבראש הנר (מ"ב ע"ו)	כיון דאמר לו בדרך ציווי (מ"ב ע"ו)
ליתן מפתחו מאוצרו לאינו יהודי הנביא תבואה בשבת והאינו יהודי נותנו לשם ומורדים ומונים	יש מתירים אם יחשוב אחר המדידה עם הישראל ועד אחר המדידה והחשבון הם של האינו יהודי (רמ"א כ"ב מ"ב ע"ה שעה"צ פ"ט)	דאינו יהודי במלאכת עצמו עוסק ואינו של ישראל עד אחר המדידה ולכך לא מחויי בקונה בשבת (מ"ב ע"ה שעה"צ פ"ט)	אם התבואה של ישראל אסור לומר לאינו יהודי לפנותו וכן כל דבר מוקצה (מ"ב ע"ו)	דהוי לה שבות דשבות שאינו מותר רק לדבר מצוה או קצת חולי (מ"ב ע"ח)
לומר לאינו יהודי לפנות דברים שאסורים בטלטול שהביא בשביל ישראל לבית ישראל	כשעדיין ביד האינו יהודי מותר לומר לו לפנותו לאיזה מקום שהישראל רצה (מ"ב ע"ח)	כיון שעדיין ביד האינו יהודי (מ"ב ע"ח)	אם הניחו האינו יהודי מידו וכן כל דבר מוקצה אסור לומר לאינו יהודי לפנות (מ"ב ע"ח)	דהוי לה שבות דשבות שאינו מותר רק לדבר מצוה או קצת חולי (מ"ב ע"ח)
לקנות הגבינות מאינו יהודי שנעשה בשבת על ידי אינו יהודי עבור יהודי	מותר אפילו שהישראל עומד בעת עשיית הגבינות ובעת חליבת החלב כדי שיוכל אחר כך לקנותם ממנו - ואפילו הישראל עומד בעד חודש או חרשיים ודעתם למכרם לישראל (רמ"א כ"ב מ"ב ע"ט פ')	דהאינו יהודי אדעתא דנפשיה קעביד - דבעת העשייה עדיין הם של האינו יהודי (רמ"א כ"ב מ"ב פ')	-	-
לקנות הגבינות מאינו יהודי שנעשה בשבת אם האינו יהודי עושה הגבינות רק בשבת אדעתא למכרם לישראל	מותר אם הישראל מקבלם בחובו ואם לא יקבלם יפסיד חובו (מ"ב פ')	משום פסידא ובעת העשייה עדיין הם של האינו יהודי (מ"ב פ')	לקנותם או לקבלם כשאנו במקום הפסד (משמע במ"א ל"ג)	-



כל הזכויות שמורות  
 מאת: ליהודים מלידות  
 © המוסד הלימודי

משנה ברורה  
 מן סימן שז סעיף יב עד סימן שח סעיף ג

# דפי סיכום

■ מחזור שנה אחת ■

כד אייר

העבלאות אלו הם בפירושו לא לפסוק מזה הלכה למעשה, ולא נעשה רק לחקל על הלומד בשעת לימודו ולחזור עליו בקצרה

סימן ש"ח

דברים המותרים והאסורים לטלטל בשבת – חלק א'

האופן / הדין	מותר	הטעם	אסור	הטעם
איסור טלטול מוקצה בשבת שגרו חז"ל	"לא אסור לטלטל כלים שצריך להם", אפילו לפי הטעם שאסרו לטלטל מוקצה בשבת מפני שגדר הוצאה נגעו בה דשנא ישנח ורציא הדבר שנטלטל בידו לרשות הרבים, דהיה מן הראוי לפי לאסור הטעם זה אפילו לטלטל כלים שצריך להם (שו"ע הרב א')	"שאינן גוזרים על הצבור יותר מדאי" (שו"ע הרב א')	כתב הרמב"ם בסוף פרק כ"ד חז"ל "אסרו חכמים לטלטל מקצת דברים בשבת כדרך שהוא עושה בחול" (מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)	כתב הרמב"ם בסוף פרק כ"ד חז"ל מפני מה נגעו באיסור זה? אמרו ומה אם הוזהרו נביאים וצוו שלא יהא הילוכך בשבת כדילוכך בחול ולא שיחת השבת כשיחת החול שנאמר ודבר דבר, א' קל וחומר שלא יהא טלטול בשבת כטלטול בחול "כדי שלא יהא כיום חול בעיניך יבא להגביה ולחקן כלים מפנה לפנה או מבית לבית או להצניע אבנים וכיוצא בהם, שהרי הוא בטל ויחשב בביתו יבקש דבר שיחטט בו, ונמצא שלא שבת, ובטלה טעם שנאמר בתורה למען ינוח, ב' ועוד כשיבקר ויטלטל כלים שמלאכתן לאיסור "אפשר שיחטט בהם מעט יבא לידי מלאכה", ג' ועוד מפני שמקצת העם אינם בעלי אומניות אלא בטלים כל ימיהם, כגון הטיילין ויושבי קרנות שכל ימיהם הם שובתים ממלאכה, ואם יהיה מותר להלך ולדבר ולטלטל כשאר הימים נמצא "שלא שבת שבתה היכרת" לפיכך שבתה בדברים אלו היא שבתה השהה בכל אדם ומפני דברים אלו נגעו באיסור הטלטול ואסרו שלא יטלטל אדם בשבת אלא כלים הצריך להם כמו שיחבאר עכ"ל. ד' והראב"ד נתן טעם "שהוא גור להוצאה" שאם נתייר לטלטל כל דבר יבוא על ידי זה גם להוציא מרשות הדחיד לרשות הרבים (מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)
"חלק א' מד' חלקים של מוקצה" שנתבאר עד סוף סעיף ש"ב	"מוקצה מחמת חסרון כיס" דהיינו כלי שאדם מקפיד עליו שלא יפגום ולא יתקלקל (מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)	(המעין בסימנים אלו יבין כל דין איזה חלק מוקצה הוא, מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)		
"חלק ב' מד' חלקים של מוקצה" שנתבאר עד סוף סעיף ש"ב	"דבר שאינו כלי ולא מאכל אדם ולא מאכל בהמה" כגון אבנים וקנים ומעות ועצים וקורות ועפר וחול ומת ובעלי חיים וגרורות וצמוקים שמונחים במקום שמתבישים וכל כיוצא בזה וקמח (ועיסה של ישראל) "דלא חיז ומקרי מוקצה מחמת גופו", ובכלל מוקצה זה הוא כל מאכלות האסורות בהנאה שאינו יכול להאכילן אפילו לבלבים ואפילו אין איסורן אלא מדברי סופרים כגון טחם יינם וכיוצא בו ואפילו אין איסורן אלא בו ביום בלבד כגון טבל שיכול לתקנו במוצאי שבת ולאכלו אלא שבשבת אסור לתקנו מדברי סופרים כמו שיתבאר בסימן של"ט וכן כל כיוצא בזה הוא מוקצה מחמת גופו ואסור לטלטלו אפילו לצורך גופו ומקומו (מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח שו"ע הרב ח')	(המעין בסימנים אלו יבין כל דין איזה חלק מוקצה הוא, מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)		
"חלק ג' מד' חלקים של מוקצה" שנתבאר עד סוף סעיף ש"ב	"כלי שמלאכתו לאיסור" בסעיף ג' (מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)	(המעין בסימנים אלו יבין כל דין איזה חלק מוקצה הוא, מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)		
"חלק ד' מד' חלקים של מוקצה" שנתבאר עד סוף סעיף ש"ב	"כלי שמלאכתו להיתר ומנוח עליו דבר מוקצה", ואפילו הותרו בשבת כיון שהיה עליו בין השמשות מגו דאתקצאי לבידה"ש אתקצאי לכולי יומא (מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)	(המעין בסימנים אלו יבין כל דין איזה חלק מוקצה הוא, מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)		



כל הזכויות שמורות  
מאגוז לתימנים מלימודים  
© המהות העמיק

משנה ברורה  
מן סימן שז סעיף יב עד סימן שח סעיף ג

# דפי סיכום

■ מחזור שנה אחת ■

כד אייר

סימן ש"ח

דברים המותרים והאסורים לטלטל בשבת – חלק ב'

הטעם	אסור	הטעם	מותר	האופן / הדין
		יתבאר זה בסימן ש"י (ש"ע הרב ז')	דבר שהיה מוקצה מחמת איסור בבין השמשות והלך לו האיסור בשבת" יש דבר זה להקל ולהחמיר (ש"ע הרב ז')	יש "עוד מין מוקצה"
			יש עוד חלק מוקצה "דבר שהיה בין השמשות מחובר או מחוסר צידה" וזה יתבאר בהלכות יו"ט (מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח)	עוד חלק "מוקצה שיתבאר בהלכות יו"ט"
			יש עוד חלק "מוקצה מחמת מצוה" כגון עצי סוכה וניה סוכה או באוכלים ומשקים בשבת יו"ט והוא מוקצה מחמת מצוה וזה יתבאר בהלכות סוכה בסימן תרל"ח ובסימן תקי"ד (מ"ב בהקדמה על סימן ש"ח ש"ע הרב ז')	עוד חלק "מוקצה שיתבאר בהלכות סוכה"
	לצורך גופו, "אין הפירוש שנמלך כן מבעוד יום" להשתמש איזה תשמיש בגוף כלי זה (ש"ע הרב ז')		לצורך גופו, "שנמלך להשתמש איזה תשמיש בגוף כלי זה משחשבה" דהיינו שצריך לגוף הדבר למלאכה אחרת של דהתר כגון קורנט של זהבים או נפחים לפצוע בו אגוזים קורדם לחתוך בו דבילה (מ"ב ד' ש"ע הרב ז')	הפירוש לטלטל "לצורך גופו"
			לצורך מקומו, דהיינו שצריך להשתמש איזה תשמיש "במקום שכלי זה מונח שם" (ש"ע הרב ז')	הפירוש לטלטל "לצורך מקומו"
מיון "שמקפידים שלא לעשות בהם תשמיש אחר" הר"ל מוקצה מחמת חסרון כ"ס - ובבבולהו הטעם "דכין דקפיד עליהו מיוחד להו מקום" (ש"ע א' בה"ל חוץ)	אסור לטלטל בשבת מוקצה מחמת חסרון כ"ס "אפילו לצורך מקומו או לצורך גופו", כגון סכין של שחיטה או של מילה, ואיזמל של ספרים, וסכין של סופרים שמתקנים בהם הקולמוסים, והוא הדין שארי דברים שמקפיד עליהם שלא להשתמש בהם תשמיש אחר כדי שלא יתקלקלו (או) שלא יפחתו דמיהם, כגון מגרה גדולה שמנסרין בה את הקורות, או סכין של רצענים, או נייר חלק שעומד לכתיבה, כמו שכתבו הפוסקים וכל כד"ג, - ובגמרא חשיב עוד כמה דברים שהוא ג"כ בכלל זה, כגון סיכי זיירי ומוזרי והם כלי אורגין, ומטר הגדול והוא מגירה גדולה שקוצצין בה קורות יתד של מחרשה, והעתיקים הר"ף ורא"ש (ש"ע א' מ"ב ג' בה"ל חוץ ש"ע הרב ז')			"לטלטל בשבת מוקצה מחמת חסרון כ"ס" (מ"ב ב' כתב ר"ל שמחמת חשש הפסד הוא מקפיד עליהם שלא לטלטלם ומוקצה אותם מדעתו, ובש"ע הרב כתב שמקפיד שלא להשתמש בהם משמע דאף שאינו ממקפיד שלא לטלטלו)
מיון דעומד לכתיבה "ומקפיד עליהם שלא להשתמש בהם שום תשמיש שלא יתלכלך" ועוד שכיון שמקפיד עליו שלא להשתמש בו "אין עליו תורת כלי כלל" (מ"ב ג' באה"ט ט' ש"ע הרב ז')	אסור לטלטל בשבת נייר חלק "העומד לכתיבה" ואסור לטלטלו אפילו לצורך גופו ומקומו כדבר שמוקצה מחמת חסרון כ"ס (מ"ב ג' באה"ט ט' ש"ע הרב ז')			לטלטל בשבת "נייר חלק"
בבגדן עם שאר סכינים, ואין אומרים שמן הסתם אין מקפיד עליו כלל הואיל ותחבו בגדן עם שאר סכינים (דה"א הואיל והוא תחוב עם שאר סכינים לא קפיד עליה קמ"ל דאסור) - עיין סוף סי' ש"י (מ"ב ד' ש"ע הרב ז')	אסור לטלטל בשבת מוקצה מחמת חסרון כ"ס כסכין ואפילו לצורך מקומו או לצורך גופו ואפילו כשהו תחובים בבגדן עם שאר סכינים, פי "אותו הסכין" של סופרים אסור לטלטלו ולהוציא סכין זה מהגדן או "לטלטל הגדן עם סכין זה לאחר שהוציא מתוכו שאר הסכינים" - "ואם הסכין הזה חשוב יותר מסכינים דהתייר אסור או לטלטל הגדן כלל" (רמ"א א' מ"ב ה')	דהא הגדן נעשית בסיס לאיסור ולהתיר - כמו שיתבאר בסי' ש"ט וש"י "בשאר כלי שהוא בסיס לאיסור ולהתיר" עיין שם הטעם לכל זה - (מ"ב ה' ש"ע הרב ז')	מותר לטלטל בשבת "הגדן עם הסכינים בעוד שאר הסכינים בתוכו" אפילו יש בו הסכין שהוא מוקצה מחמת חסרון כ"ס - "הוא שאי אפשר לנער סכין זה מהגדן או שיש חשש הפסד אם ינערו או שצריך למקום הגדן" - "ומותר לנער ג"כ את הסכין הזה מתוכו" (מ"ב ה' ש"ע הרב ז')	לטלטל בשבת מוקצה מחמת חסרון כ"ס "כסכין, כשהו תחובים בבגדן עם שאר סכינים"
"דהו"ל מוקצה מחמת חסרון כ"ס" (ש"ע א' ש"ע הרב ז')	אסור לטלטל בשבת קורנט שדכין בו בשמים ואפילו לצורך מקומו או לצורך גופו "במקומו שמקפידים עליו" שלא להשתמש בו תשמיש אחר שלא יתלכלך (ש"ע א' ש"ע הרב ז')	כיון שאינו מקפיד עליו לא הי' לדידה מוקצה מחמת חסרון כ"ס "דהו"ל כשאר כלי שמלאכתו לאיסור" כמו שיתבאר (מ"ב ו' ש"ע הרב ז')	במקומות שאין מקפידים עליו מותר לטלטלו לצורך גופו או מקומו" (מ"ב ו' ש"ע הרב ז')	לטלטל בשבת "קורנט שדכין בו בשמים"



כל הזכויות שמורות  
מאגוז לתימנים מל ירושלים  
© המהות המעלי

משנה ברורה  
מן סימן שז סעיף יב עד סימן שח סעיף ג

דפי סיכום

■ מחזור שנה אחת ■

כד אייר

הטבלאות אלו הם כפירוש לא לפסוק מזה הלכה למעשה, ולא נעשה רק להקל על הלומד בשעת לימודו ולחזור עליו בקצרה

סימן ש"ח

דברים המותרים והאסורים לטלטל בשבת – חלק ג'

הטעם	אסור	הטעם	מותר	האופן / הדין
	אסור לטלטל בשבת כלים המיוחדים לסחורה אפילו לצורך מקומו או לצורך גופו "אם מקפיד עליהם שלא להשתמש בהם" כדי שלא יתקלקלו אע"פ שאינם כלים היקרים ביותר (רמ"א א' שו"ע הרב ד')	דאם אינו מקפיד עליהם מלהשתמש בהם לא הסיח דעתו עדיין מהם לגמרי מלהשתמש בהם ולפיכך אין להם דין מוקצה להאסר בטלטל (שו"ע הרב ג')	מותר לטלטל בשבת כלים המיוחדים לסחורה "אם אינו מקפיד עליהם" אף שהם מיוחדים לסחורה ונתנם באוצר (מ"ב ז')	לטלטל בשבת כלים (בדבר שהוא כלי ממש, שו"ע הרב ג') "המיוחדים לסחורה"
דמיון שהכמיסן לאוצר לסחורה "ביטל תורת כלי שדיה עליהם" (שו"ע הרב ג')	אסור לטלטל בשבת דבר שאינו כלי ממש אלא שיש עליו תורת כלי מחמת שראוי להשתמש בו איזה תשמיש בשבת "אם הכמיסן לאוצר לסחורה" ואסור לטלטלם אף על פי שאינו מקפיד כלל עליהם מלהשתמש בהם (שו"ע הרב ג')	"שלא נתבטל שם כלי ממנו לא מפני גדלו ולא מפני כבדו" - דבכלי לא אמרינן דמפני כבדותה הוא קובע לה מקום ומוקצה אותה מדעתו מלטלטלה (שו"ע ב' מ"ב ח')	מותר לטלטל בשבת "כל דבר שיש עליו תורת כלי" אפילו אם הוא גדול וכבר הרבה ואפילו אם הוא משוי של כמה בני אדם – "ואפילו אם אינו רגיל לטלטלה בימות החול" (שו"ע ב' מ"ב ח' ט' שו"ע הרב י"א)	לטלטל בשבת "דבר שאינו כלי ממש" אלא שיש עליו תורת כלי מחמת שראוי להשתמש בו איזה תשמיש בשבת כגון גיזין של צמר שראויין להסמן ולשבת עליהם וכן כל כיוצא בהם המיוחדים לסחורה
מיון שהוא ודור להניעה ממקומה כדי שלא תפסד ותתקלקל "ממילא הוא בכלל מוקצה מחמת חסרון כיס ואסור לטלטלה" (רש"י ס"ל במסכת שבת קכ"ב דמפני כבדותה אדם קובע לה מקום) (מ"ב ח' שעד"צ ט')	אסור לטלטל בשבת כלי גדול הרבה או כלי שכבר הרבה "אם בימות החול הוא ודור להניעה ממקומה כדי שלא תפסד ותתקלקל" ודיינו שאסור לטלטלו אפילו בגונא דלא הוי פסיק רישא שתתקלקל על ידי הטלטול (מ"ב ח' שעד"צ י')	שלא נתבטל שם כלי ממנו לא מפני גדלו ולא מפני כבדו (שו"ע ב')	מותר לטלטל אבן גדולה או קורה גדולה אפילו מטלטלת בעשרה בני אדם "אם יש תורת כלי עליה" כגון שיחיה לטלטלה לאיזה תשמיש וע"ד שיבאר (מ"ב ח' שו"ע הרב י"א)	לטלטל בשבת "אבן גדולה" או קורה גדולה שיש תורת כלי
	אסור לטלטל בשבת כלי שמלאכתו לאיסור "מחמה לצל", דהיינו שאינו צריך לטלטלו אלא לצורך הכלי עצמו כגון שהכלי מונח במקום שירא שלא יגנב משם או שלא יפול וישבר או שמונח בחמה וירא שלא יתבקע שם ורוצה לטלטלו משם למקום הצל וכל כיוצא בזה (שו"ע ג' מ"ב י"ד ט')		מותר לטלטל בשבת כלי שמלאכתו לאיסור "לצורך גופו", דהיינו שצריך לגוף הדבר למלאכה אחרת של היתר כגון קורנס של זהבים או נפחים לפצוע בו אגוים קורנס לחתוך בו דבילה, ואם חושב עליו גם לתשמיש מותר לטלטל "אפילו עיקר כונתו מחמה לצל" והשו"ע הרב כתב אף על פי שעיקר כונתו בטלטולו הוא כדי שלא יגנב או ישבר במקום זה, וכן מותר לטלטל כלי שמלאכתו לאיסור "לצורך מקומו" דהיינו שצריך להשתמש במקום שהכלי מונח שם (שו"ע ג' מ"ב ד' ט"ז שו"ע הרב י"ב)	לטלטל בשבת "כלי שמלאכתו לאיסור" (כלי שמלאכתו לאיסור היינו אפילו איסורו הוא רק מדרבנן, בה"ל כלי)
דהביא "ראיה מרשב"א לענין קיירה" – "דכשעיקרה הוא רק למלאכת איסור יש ראיה מקיירה" דמשמע מרשב"א דהיא כלי שמלאכתו לאיסור דעיקרה נעשה לתבשיל (בה"ל קורדום)	כתב "הפמ"ג" דכלי שרוב מלאכתו לאיסור הוא ג"כ בכלל כלי שמלאכתו לאיסור וכ"כ במ"ב, "וכתב הבה"ל היה נראה דזה דוקא אם עיקרה הוא רק למלאכת איסור" ורק לפעמים משתמש בה לדותר (מ"ב י' בה"ל קורדום)	"דמנול דמוקצה דעניה מניה" דהלא עשייה למלאכת דותר גם כן, ואין ראיה מקיירה דקיירה עיקרה נעשה לתבשיל (בה"ל קורדום)	מותר לטלטל בשבת כלי שמלאכתו לאיסור על ידי אינו יהודי "אפילו מחמה לצל" (מ"ב ט"ז)	לטלטל בשבת כלי שמלאכתו לאיסור "על ידי אינו יהודי"
כן מוכח במסכת שבת דף קכ"ד ע"א דמשני הגמרא, מקלות אפשר כריב אלעור, הרי דאף שמוכנין דזו לזה מערב שבת דדקין וחלקין דהו, ושם כלי שמלאכתו להתר הוא ואפילו הכי אסור כיון דשלא לצורך הוא, כל שכן בכלי שמלאכתו לאיסור (שעה"צ י"ג)	"אסור" לטלטל בשבת כלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו כששי לו כלי אחר שהוא דותר שיכל להשתמש לצורך תשמיש הצריך לו (מ"ב י"ב)			לטלטל בשבת כלי שמלאכתו לאיסור לצורך גופו "כשישי לו כלי אחר שהוא דותר לתשמיש זה"
			עין ליעול סימן רע"ט (שו"ע ג')	לטלטל בשבת "כלי ששנשמש לאיסור בבין השמשות" (כגון נר שהודלק פי' שהיה מונח עליו בין השמשות דבר איסור דנעשה אז בסיס לדבר האסור, מ"ב י"א)
			"פשיטא דמותר" לטלטל בשבת כלי שעשה בו מלאכה בבין השמשות כגון בקורנס שעשה בו מלאכה בבין השמשות אפ"ה מותר לטלטלו בשבת לצורך גופו או מקומו (מ"ב י"א)	לטלטל בשבת כלי "שעשה בו מלאכה בבין השמשות" כגון בקורנס